FEBRUARIE 1980

"Eu sunt glasul celui ce strigă în pustie:
Gătiţi calea Domnului!"

Ioan I.23.

TROIŢA

Foaie de mărtrisire ortodoxă
şi românească în pribegie.

Director: Rev.Nicolae T.TANASE
42 Palomino Cres.
WILLOWDALE, Ontario
CANADA.
M2K 1W3

Tel:(416) 223-4579.

66

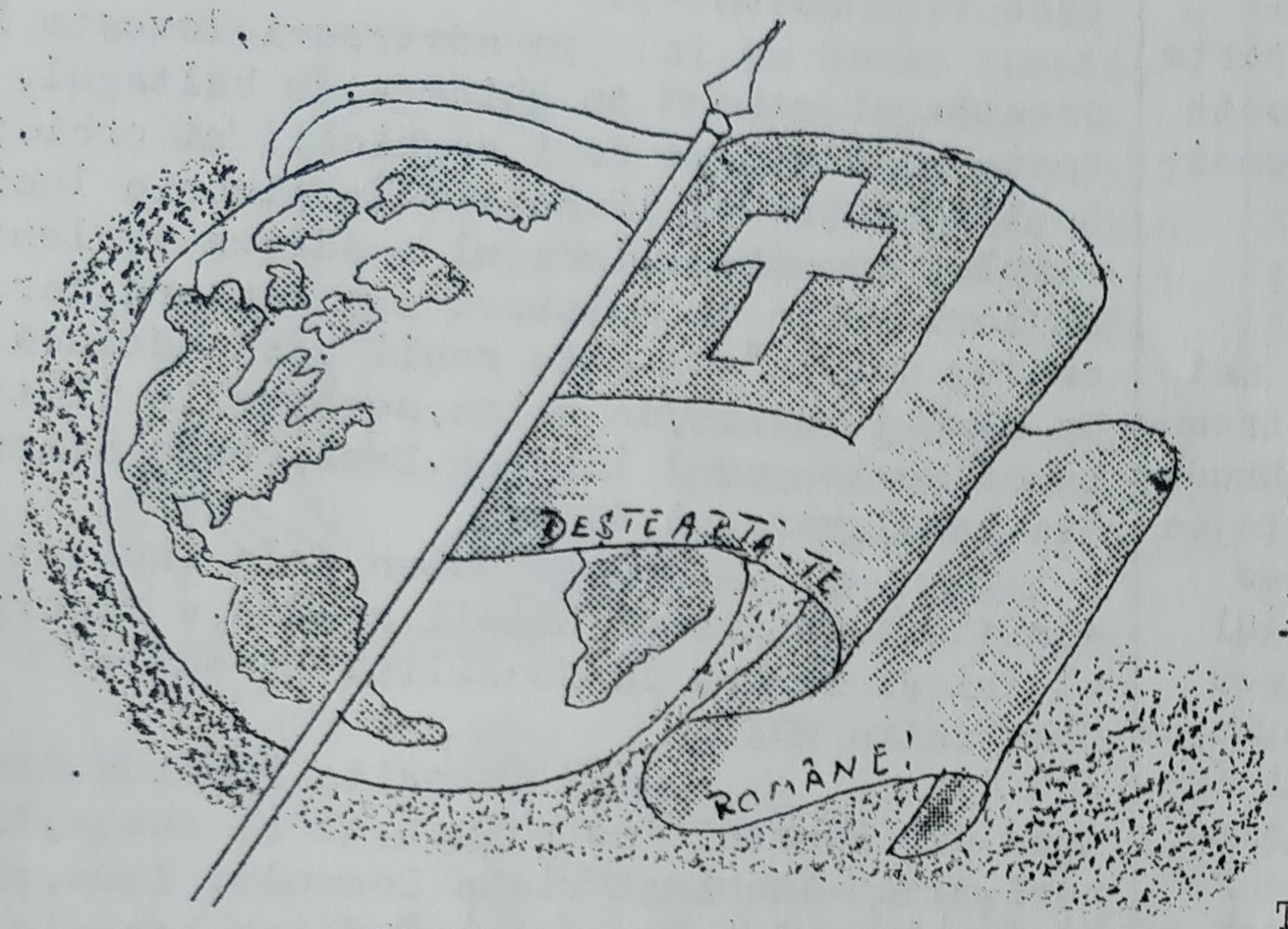

DESTEAPTA-TE ROMANE !

S'a scris

atât despre blestemul ancestral care ne urmăreşte de milenii pe cei cari cu mândrie ne socotim "nepoţii lui Decebal" Dacul...lipsa de unire şi tendinţa de "a-i da în căp fratelui tocmai când are mai multă nevoie de ajutor"...

Citiţi istoria marelui,viteazului,numerosului popor Trac şi nu vă minunaţi de ce a pierit aproape fără urme-cel puţin din punct de vedre linguistic- fiindcă pricina trecerii lor în neant o ştim cu toţii:lipsa de unire şi lupta fratricidă.

Două glume,pline de adevăr usturător, oglindesc metehnele acestea ancestrale:

1. Dumnezeu s'a arătat în vis ,pe rând,la inşi,în nevoie,din diferitele neamuri ale făpturii Lui pământeşti. Si i s'a arătat şi lui Ion Românul,căruia tocmai îi murise unica lui avere,capra."Ce vrei,Ioane,să-ţi dau ca să legi gură pânzei,îl întreabă pe Ion, Prea Sfântul.."Apăi,Doamne,zise el,fă să moară şi capra vecinului,să plângă şi el cum o plâng eu pe-amea!".....

2. Gheorghe Românul făcuse atâtea pozne pe pământ,ajutând prin faptele lui şi pe alţi fraţi să cadă în păcate,încât când muri,Intunéciunea sa Satana,l-a pus mai mare peste cazanul cu smoală a unui neam străin, cu misiunea să bage la fund printr'o palmă dată în creştet,toate capetele care ar ieşi la suprafaţă.A muncit bietul Gheorghe toată ziua,fiindcă ieşeau capetele ca baloanele la suprafaţă.Seara,obosit,se plânge Satanei şi cere să fie mutat la cazanul unde sufereau Românii.Seara,bea Gheorghe ţuică de prune şi fuma pipa mulţumit.Nici un cap la suprafaţă. De ce?Foarte simplu.Cum încerca unul să iasă la suprafaţă,alt frate în suferinţă îl apuca de picioare,împiedicându-l să se salveze..

Parafrazând pe generalul israilitean Mose Daian,care disperat de criticile care se aduceau neamului său a izbucnit:"e aşa cum e,dar alt neam nu am",las pe cele două glume spuse mai sus să găsească explicaţia racelii care ne roade dela naştere şi voi încerca prin exemple luminoase din Pribegie să deschid ochii fraţilor Români,că unde este voinţă,este şi minune.

In indepărtata BRAZILIE,trăeşte şi jertfeşte continuu pe altarul românismului BARDUL Exilului

Alexandru Petre SILISTREANU.

Făcându-şi o virtute din sărăcie,BOGAT însă peste măsură spiritualiceşte,dărueşte din prisosul lui lumii româneşti de pretutindeni tolba plină a talentului lui:poezii,poeme,etc. şi ajută străinii să ne cunoască şi să ne preţuiască ;ţară şi neam.O sumă de scrisori din partea:Secretariatului de Stat -Brazilia; Radio Vatican,Preşedintele Franţei,Mario Soares-Portugalia,Miguel Torga,şi alţii,plus zecile de poezii publicate în presa din Exil oglindesc o activitate bogată,dezinteresată,toate puse în slujba Neamului obidit din Tara de departe!Toate documentele de mai sus atestă incontestabila valoare pe plan internaţional şi înalta preţuire pe care i le acordă poetului român Alexandru Silistreanu diferitele foruri internaţionale.Prin acestea,se vede că al nostru compatriot a depăşit importanţa scriitoriceasca numai pentru noi Românii.El aparţine de-acum umanităţii. Cinste lui şi nouă,cărora ne aparţine şi cărora ne trimite mereu materiale"(rânduri în soţitoare a documentelor din partea Dr.MARIN).

./.

Alexandru Silistreanu este membru fondator al Congresului,a luat parte prin poeme şi poezii scrise anume la toate sesiunile Congresului şi e membru în Consiliul Directiv al C.L.R.
La NEW YORK

Jean Teodorscu-Făget

nu mult mai bogat materialiceşte decât Bardul Slistreanu, dar nu mai puţin înzestrat sufleteşte,trudeşte şi jertfeşte,jertfeşte de ani în slujba democraţiei româneşti,verbal şi mai ales prin revista "România Democrată",copilul său spiritual ajunsă la al 33-lea număr.O scrie şi tipăreşte singur,ajutat de soţia sa NUMAI cu mijloace proprii,fără dania şi înţelegerea compatrioţilor săi care huzurind de bine,aşteaptă să-i moară şi lui nene Făget capra,adică revista,cum au murit zeci şi zeci de trâmbiţe ale Pribegiei în anii amari de când am fost siliţi să părăsim meleagurile copilăriei. Jean Teodorescu-Făget este membru al Congresului,şi deşi suferind,mereu gata să-şi dea obolul.Face parte din Consiliul Directiv al C.L.R.
Tot la NEW YORK

un alt compatriot scoate de ani de zile "EXILUL SOLIDAR",pe al cărei frontispiciu are dăltuit poezia lui Coşbuc: Din zei de-am fi coborâtori,cu-o moarte tot suntem datori.Tot una e dac-ai murit,flăcău sau moş îngârbovit,dar nu-i tot una leu să mori,ori câine înlănţuit."
Petre MIHAIL

directorul acestei goarne de trezire a Românilor la lupta anticomunistă şi pentru eliberarea Neamului românesc înlănţuit,suntem siguri nu va muri"un câine înlănţuit",fiindcă nici structura lui sufletească,nici linia de conduită a lui şi a revistei sale"Exilul Solidar" nu-i vor lăsa o ca alegere,când va suna ceasul cel mare. Şi Petre MIHAIL,ca şi Făget şi alţi directori de aceste foi modeste în aparenţă,dar pline de sevă,vigoare şi mai ales ADEVĂR se bazează materialiceşte pe buzunarul său întâiu şi foarte puţin pe înţelegerea şi dania compatrioţilor,care totuşi pretind să li se trimită revista gratis. Petre MIHAIL e membru în C.L.R.şi membru în Consiliul Directiv.

BOIAN NEWS

trăsnetul violent anticomunist dela NEW YORK,care prin"Boian News"Service, "Porunca Vremii","Fii Dacici" şi "Tribuna noastră" face ca numele de

George BOIAN

să fie anatema pentru toate lighioanele care cântă la strana stângă,cum e fumul de tămâie pentru draci,de ani şi ani,cu o regularitate exemplară care îi înnebuneşte

pe adversari,loveşte în dreapta şi stânga cu ghioaga,cu baltagul, toate racilele,pe toţi neghiobii şi orbi,pe toţi vânduţii şi lichelele în simbria lucifericului comunism.Limbajul e adesea violent şi loviturile de multcori sub centură,dar, credem noi,la"aşa oale roşii",aşa măciucă. Un limbaj stilat,de salon,secăturile ilitera- te bolşevice nu-l înţeleg.Deci,frate Boiene, "ia parul,vere,şi dă-i!"

George Boian dela început a sprijinit Congresul Limbii române,e membru al lui şi membru în Consiliul Directiv.
Constantin MOZIC

e în însorita Floridă.Bănăţean din Banatul înstrăinat,el şi soaţa,tineri,şi-au închinat viaţa Domnului Isus,prin Oastea Domnului.Muncesc amândoicu braţele şi jertfesc amândoi în slujba Domnului.Prin tiparniţă proprie trimit în lumea românească GRATIS,sute şi sute de reviste,pamflete religioase şi scurte învăţături creştine ca: "Desteaptă-te Creştine","Oastea Domnului", Prohodul Domnului","Cântările Oastei Domnului",etc.şi ca să fie siguri ca nucumva vre un suflet de Român să se scape într'un moment de uitare şi să le trimită obolul lor,ştampilează pe fiecare număr trimis,mare şi clar: Absolut gratis. Absolutely free.
la PARIS-Franţa

Dr.Sergiu GROSSU

prin cărţi,el şi soaţa sa,prin poezii,predici,cuvântări,relaţii cu streinii şi lumea înconjurătoare sunt ambasadorii adevăratei noastre ţări;România.Profesiunea lor de credinţă?Iat-o:"nu am căutat nici eu,nici soţia mea,să pescuim stele şi mărimi într'o junglă literară tot mai mult înstrăinată şi de Absolut şi de Istoria care ne preocupă pe noi,cei ce venim din cuptorul de foc de dincolo.Noi am socotit ca o datorie sfântă să ne punem condeiul şi vibraţiile inimi în slujba unui crez pe care, din păcate,o bună parte din intelectualii Exilului îl ignorează sau,tociţi ca sensibilitate,nu-i mai acordă prioritatea ce i se cuvine". Este un Crez de Generaţie sub al cărui Steag poţi muri liniştit că ţi-ai făcut datoria.Soţii Dr.GROSSU

scot prin mijloace proprii,revista profund creştină"CATACOMBES" în limba franceză,în care sute de eroi şi mucenici moderni creştini spun prinsuferinţele şi durerile înecrcate,staţiunile Golgotei Bisericii Tăcerii pe unde au fost purtaţi în imperiul roşu al Satanei comuniste.Dr.Sergiu GROSSU e o mândrie a Exilului şi C.L.R.e onorat avându-l ca membru şi în Consiliul Directiv.

Pr.Nicolae T.TANASE

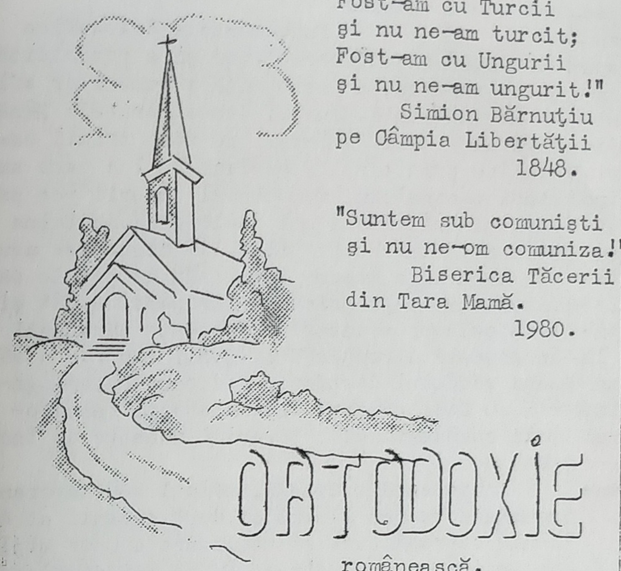

românească.

"Fost-am cu Turcii
şi nu ne-am turcit;
Fost-am cu Ungurii
şi nu ne-am ungurit!"
Simion Bărnuţiu
pe Câmpia Libertăţii
1848.

"Suntem sub comunişti
şi nu ne-om comuniza."
Biserica Tăcerii
din Tara Mamă.
1980.

BISERICA
SI INCEPUTURILE MEDICINEI

în Tara Românească.

de Dr.Dumitru MARIN.

Onorată Asistenţă,

In ultimii ani,în sofistica dialectică a ideologilor comunişti din România de azi,apare din ce în ce mai des,ca formulă de propagandă pentru Vest,termenul de "spiritualitate românească" şi-ca adjuvant de seducţie-aşa zisa"grijă a regimului socialist pentru conservarea moştenirii spirituale româneşti".

Nu intră în obiectul comunicării de faţă analizarea acelei multitudini de factori care au născut şi care compun valorile noastre româneşti pe plan spiritual şi nici felul cum regimul comunist le distruge sistematic,în timp ce pretinde că le "conservă". Un singur lucru doresc să îl afirm:că sfânta noastră moştenire spirituală pe care marxiştii o iau în deşert,nu s'ar fi putut naşte niciodată şi nu s'ar putea menţine niciodată,fără factorul ei central ca gravitaţie şi creaţie care a fost şi este credinţa în Dumnezeu.Tocmai acea credinţă pe care comuniştii o escamotează"dialectic" de la baza valorilor noastre spirituale şi pe care caută să o distrugă metodic,prin măsuri de teroare şi prin tone de maculatură împotriva aşa zisului"misticism religios".

Inutil.Un popor care a apărut pe arena istoriei

concomitent Român şi Creştin, un asemenea popor nu poate -logic,psihologic şi funcţional-să se desprindă vreodată de însăşi maternitatea care l'a plămădit şi care i-a prezidat naşterea,tinereţea şi dezvoltarea:credinţa în Dumnezeu.

Prin însăşi aşezarea geo-politică a teritoriului său"în calea tuturor răutăţilor",cum zicea Cronicarul Ion Neculce,poporul nostru,mai mult poate decât alt popor european şi-a aflat în Biserică,suprema sursă şi adresă de rezistenţă naţională şi spirituală.In grelele secole de început,Biserica a creiat coeziunea lui morală şi toate mijloacele sociale,economice şi-implicit de apărare în faţa năvălirilor asiatice. Apoi,dealungul veacurilor,bisericile şi mânăstirile au devenit-după cum ştim cu toţii-flăcările vii,unde s'a plămădit şi s'a dezvoltat baza întregei noastre culturi naţionale.

Acelaş rol important l'a avut Biserica şi în naşterea şi dezvoltarea medicinei farmaciei şi higienei publice româneşti.Acest rol al ei a oxistat mereu,-fără nici o excepţie-în toate ţinuturile româneşti .Deasemenea el s'a manifestat pretutindeni în toată perioada Evului Mediu.De exemplu,prima menţiune despre un spital din ţara noastră este cea cu privire la spitalul din Sibiu. (Vezi D.1.Documentul din Arhivele Hermannstadtului),Acest spital a fost construit de Ordinul "Cavalerii Crucii" în 1292.(Vezi D.2. Spitalul din Sibiu).Si această nobilă acţiune a Bisericii s'a extins până în timpurile moderne când a luat fiinţă primele şcoli medicale româneşti şi primele Universităţi medicale,tot cu ajutprul Bisericii şi tot în jurul bisericilor.Astfel,Universitatea de Medicină din Bucureşti,inaugurată în 1869 s'a format prin contopirea Scolii de Chirurgie de la Mihai Vodă(Vezi D.3.Mânăstirea Curtea Domnească şi Scoala de Chirurgie dela Mihai Vodă)şi a Scolii medicale depe lângă biserica Colţei.(Vezi D.4.Complexul bisericesc, spitalicesc şi Turnul Colţei).In Moldova, şcolile medicale şi mai târziu,facultatea de medicină dela Iaşi au gravitat în jurul spitalului bisericii Sf.Spiridon.(Vezi D.5.Sf. Spiridon dela Iaşi).

Desigur,ca şi în alte ţări,în diferitele regiuni ale ţării noastre şi mai ales în Transilvania care a avut o strânsă legătură cu Apusul,au existat în perioada Evului Mediu şi diferiţi Medici,pregătiţi la nivelul respectivelor epoci.Nu despre aceste personalităţi izolate şi trăind în cercuri de

./.

vârf ale societăţilor respective,îşi propune să trateze lucrarea de faţă-.Ci despre anonima dar imensa muncă de asistnţă medico-sanitară şi de organizare a higienii publice,pe care Slujitorii Bisericii -au dat-o semenilor lor în proporţie de fenomen de masă,creind de fapt,prin aceasta începuturile medicinei şi sănătăţii publice româneşti.

Această problemă constitue subiectul unei comunicări pe care o voi prezenta în cadrul unui Congres Internaţional de Istorie a Medicinei.Din necesităţi de limitare a timpului de expunere-,prezenta mea lucrare în faţa Domniilor voastre reprezintă numai o parte din lucrarea mai sus amintită şi anume:Biserica şi începuturile medicinei în Tara Românească.

Mai înainte de orice se paote pune întrebarea:decc anume Biserica a prezidat aceste începuturi?

Răspunsurile sunt simple pentru cei care cunosc,atât istoria Evului Mediu, cât şi elementele de bază ale filozofiei creştine,privind:mila,devoţiunea şi ajutorarea aproapelui.In această privinţă,călugării şi călugăriţele din diferitele mânăstiri pe lângă care s'au creiat primele înjghebări spitaliceşti-şi-au făcut din îngrijirea bolnavilor,însăşi misiunea de viaţă pământească pe care le-a dat-o Dumnezeu.Iar despre valoarea calitativă a rezultatelor muncii pornită din credinţă,abnegaţie şi devoţiune supremă,îşi dă oricine seama.Un alt răspuns la întrebarea de mai sus aduce sublinierea confidenţei şi a creditului total şi absolut pe care lumea de odinioară-dela Dregătorii treburilor publice şi până la ultimul ţăran-îl acordau Bisericii.Si aici,îmi permit să fac o remarcă privind actualitatea:lumea de azi a câştigat autoîncrederea şi creditul absolut în bunurile materiale pe care le-a creiat.Dar prin abuz şi exclusivism în această direcţie-ea a pierdut,în general,esenţialul: creditul spiritual,credinţa în Dumnezeu. Si de aici,pierderea treptată a valorilor spirituale şi morale-proces la care asistăm azi în general,pe planetă.

Un alt factor important care a situat nemijlocit,la începuturi,medicina şi higiena publică românească alături de Institutiile monahale,a fost,fără dor şi poate,nivelul de cunoaştere şi de calificare pe care îl aveau călugării.Departe de problematicile lumeşti,în tihna rugii şi a izolării lor şi în contact,prin scriere sau pelerinaj cu centrele de cultură dela Muntele Atos sau dela Roma,-monahii au avut deopotrivă răgazul şi râvna studierii îndelungi şi temeinice,nu numai a conceptelor fundamentale filozofice de"viaţă" şi de"moarte",dar şi a posibilităţilor practice de asistenţă a semenilor aflaţi în suferinţă.Monahii din diferitele Mânăstiri ale Tării Româneşti au fost primii oameni de prin părţile acelea de loc care au studiat complexul"fenomen al durerii"-ce preocupă şi azi,în cel mai înalt grad,medicina modernă.Prin observaţiile lor riguroase asupra naturii,a arsenalului său de plante sau materiale cu proprietăţi terapeutice,cât şi prin culegerea vastei experienţe tărăneşti în această direcţie(Vezi D.6.Ţăran român vânzând rădăcini de plante medicinale),călugării au fost de fapt întemeietorii farmacopeii româneşti şi a terapiei noastre de început.

In această privinţă,medicul contemporan constată azi cu uluire că,după decenii şi decenii de realizare şi utilizare a unor mijloace medicamentoase,din ce în ce mai complexe şi cu din ce în ce cu mai multe efecte secundare,medicina începe să-şi pună astăzi necesitatea unei apropieri de natură,în materie terapeutică.Nu stiu ce şanse şi ce procent de reuşită vor putea exista în aceste căutări, asemănătoare uneori-cel puţin ca forţă de suggerare-cu acel "Retour à la nature!" al lui Rousseau.Ce pot spune însă,ca medic,este că asistăm azi la din ce în ce mai dese contestări de formule medicamentoase şi la foarte frecvente spectacole de instabilitate,în cotarea unei conduite de tratament sau profilaxie.Un singur exemplu poate fi edificator şi poate util unora din noi: de ani şi ani de zile,toate volumele şi publicaţiile medicale au indicat în profilaxia arteriosclerozei, ca şi în tratamentul anumitor boale vasculare-câte un păhărel de whiskey,socotit vasodilatator-dar au contraindicat cu străşnicie, orice păhărel de vin.Si iată,lunile trecute, mi-a fost dat să citesc că ultimele cercetări efectuate în această problemă demonstrează un efect cancerigen al whiskey-lui-iar pe de altă parte indică recomndarea câte...unui pahar de vin natural,în afecţiunile sus-amintite.Aşa dar,fără nici un volum de medicină modernă,străbunii noştri Dacii şi bunicii noştri ţărani,cunoşteau pe bază empirică-dar sigură şi sănătoasă-valoarea terapeutică sau profilactică a diferitelor alimente sau elemente furnizate de mama-natură.

Revenind la vechii noştri călugări,voi spune că ei cunoşteau temeinic şi în chip stabil,efectele curative ale acestor diferite mijloace naturale.Ei ştiau să folosească tot felul de plante,flori,frunze,rădăcini sau scoarţe de copaci şi arbuşti,cu efecte calmante sau terapeutice;utilizau empiric dar cu bune rezultate,fermentaţia fructelor de pădure pentru obţinerea alcoolului dezinfectant;realizau prin maceraţie;extracte vegetale-creme pentru tratarea rănilor.sau plăgilor infectate;preparau substanţe acide sau alcaline naturale din regnul vegetal sau produse telurice;pregăteau unguente din grăsimi animale sănătoase sălbatece utilizau praf de corn de cerb,ca hemostatic; pucioasa,pentru desinfectări şi tratarea unor forme de reumatism articular;foile de patlagină pentru accelerarea proceselor inflamatorii în evoluţie;mierea şi lăptişorul de matcă era încorporat în diferite preparate medicamentoase;utilizau cura de ape minerale şi borvizuri în diferite afecţiuni;întrebuinţau răşini naturale sau tanin pentru protecţia plăgilor;aplicau nămoluri în băi sau împachetări în bolile reumatice şi în podagră (gută);fabricau atele din împletituri de nuia scoarţă de teiu,pentru imobilizarea fracturilor;şi în fine,dar nu în ultimul rând-,utilizau în ingredientele lor:usturoiul şi ceapa,ale căror deosebite proprietăţi anti-trombotice au putut fi demonstrate ştiinţific deabia în anul nostru de graţie,1979.

In Valachia-unde în mod special războaiele cu Turcii invadatori iar mai târziu incursiunile Muscalilor şi epidemiile ulterioare acestor războaie dădeau multe victime-, diferiţi Domnitori au luat decizia construirii de aşezăminte de îngrijirea bolnavilor, răniţilor şi invalizilor,pe lângă diferite Mânăstiri.Astfel a luat fiinţă aşa numitele" "Bolniţe Domneşti".Cu timpul acestea-iar unele chiar dela început-şi-au lărgit profilul şi sfera de asistenţă,devenind deopotrivă,primele noastre infirmerii,spitale,centre de reabilitare,ospicii,maternităţi,orfelinate,case de cură,case de bătrâni,sanatorii,şcoli medicale,etc.

Diferite documente ale epocii ne arată că primul aşezământ de acest fel,în ordine cronologică,a fost întemeiat de către Mircea Cel Bătrân,în Nordul Olteniei,nu departe de Tismana.Acolo,în 1370,el construeşte Mânăstirea VODIŢA,(Vezi D.7.Vodiţa),dotată cu primul spital-infirmerie monahal şi slujit atât pe plan religios cât şi spitalicesc-de către Călugărul Nicodim şi ucenicii săi.Astăzi,din trecutul convent-complex mânăstiresc-de odinioară al Vodiţei,au mai rămas ca mărturie,numai câteva ruine.

Tot Mircea cel Bătrân a întemeiat şi cel de al doilea spital monahal(în ordine cronologică),din Tara Românească,odată cu ctitoria sa dela COZIA,1386-1388.Acest convent medieval a fost construit la poalele munţilor Cozia,pe defileul Oltului,(Vezi D.8.Valea Oltului),nu departe de locul fostului castru Roman"Arutela",ridicat de Impăratul Adrian la 117-159,după Hristos.Biserica mare dela Cozia a indicat o primă mărturie a influenţei Bizantine în arhitectura noastră(Vezi D.9.Mânăstirea Cozia).Atât frumuseţea complexului mânăstires Cozia,cât şi pitorescu locului în care a fost amplasat,l-a determinat pe istoricul Nicolae Iorga să denumească Cozia drept "Sinaia Vâlcii".(Vezi D.10.Cozia de pe Olt).Domnitorul însuşi,realizând nevoile materiale în îngrijirea bolnavilor ale conventului dela Cozia,l-a înzestrat dela început cu vaste domenii,acordându-i în acelaş timp scutire de biruri şi numeroase danii.

Din vechile construcţii ale aşezământului mânăstiresc dela Cozia au mai rămas azi:urmele chiliilor,pivniţele,biserica mare şi biserica sau capela Bolniţei,în care nu se mai oficiază servicii religioase şi care se află peste drum de locaşul mare al Mânăstirii.

In ce priveşte această capelă a Bolniţei,ea a fost construită-potrivit inscripţiilor locale-după"planurile şi învăţătura lui Maxim maistorul",împreună cu maeştrii zugravi David şi fiul său Radoslav,fiind mai târziu refăcută de către Domnitorul Radu Paisie,în 1542.

La Bolniţa Coziei au venit să-şi caute sănătatea nu numai oameni din Tara Românească dar şi foarte mulţi negustori streini,precum şi diferiţi bei şi paşale turceşti.De remarcat este deasemenea faptul că pe aici au venit în cucernică trecere,diferiţi Domnitori ai Munteniei ca Mihai Viteazul,Matei Basarab şi alţii....

Potrivit studiilor lui I.Petrescu-Burloiu,publicate în 1944 şi intitulate"Călimăneşti-consideraţiuni antropo-geografice şi geo-economice"-aşezarea Cozia-Căciulata-Călimăneşti datează încă din secolele 5-6 după Hristos.Vechea obşte sătească ce se întindea pe malurile Oltului şi pe dealurile dela poalele muntelui Cozia s'a destrămat însă dealungul veacurilor şi s'a împărţit între oamenii de vază ai vechii obşti:Căliman,Serban,Stoian, Bogdan care au întemeiat apoi aşezările:Călimăneşti,Serbăneşti,Stoeneşti,Bogdăneşti.Prima menţiune documentară asupra acestui fapt o găsim în"Codicele Mânăstirii Cozia",datând dela 20 Mai 1388,când Voievodul Mircea cel Bătrân spunea:"a binevoit domnia mea să ridic din temelie o Mânăstire...la locul numit Călimăneşti pe Olt,care a fost mai înainte sat al boierului domniei mele Nan Udoba,pe care cu dragoste după voia domniei mele,l-a închinat mai înainte,zisei Mânăstiri".Hrisovul mai

./.

precizează,deasemenea "..călimăneştenii erau slobozi de toate dările şi muncile domniei mele..."

In ce priveşte Călimăneştiul,ca aşezare în sine,el a fost la origină un sat de clăcaşi în jurul conventului dela Cozia. Pentru liniştea aşezământului mânăstiresc şi din consideraţiuni medico-sanitare şi de higienă publică legate de existenţa Bolniţei-Cozia,-satul Călimăneşti a fost mutat în secolul al 14-lea spre sud-vest de actualul sat Păuşa,în locul numit Poiana.

Despre larga folosire de către Călugării dela Cozia a apelor minerale locale în tratarea bolnavilor,ne vorbesc diferite documente citate de autorul mai sus menţionat şi din care reiese că la un moment dat,aşa numitele"ape cu pucioasă" din apropierea mânăstirii Cozia nu mai satisfăceau cererile Bolniţei.Si astfel,călugării Coziei au început să caute alte izvoare,întreprinzând studii şi observaţii asupra-citez-"bălţilor cu apă negrie" şi cu miros de"ouă clocite",din împrejurimi.

Dealtfel despre aceste ape curative, descoperite şi folosite pentru prima dată de aceşti monahi,precum şi despre necesitatea desvoltării utilizării acestor ape-există o multitudine de documente aparţinând timpurilor moderne.Astfel,în"Curierul Românesc" din 1872,C.Marsil menţionează efectul terapeutic al acestor ape minerale dela Cozia şi împrejurimi,iar în 1829,în aceiaşi publicaţie se citează că Dr,Mayer fusese însărcinat de către Domnitorul Grigore Ghica să caute apele minerale din ţară şi făcuse o descriere a celor menţionate mai sus.In 1830,Dr.Siller analizează compoziţia apelor minerale dela Cozia iar în 1834 este consemnat faptul că în acest loc,al Coziei,au venit la cură şi ostaşi bolnavi.

Dealtfel,tot monahii dela Cozia-şi anume Partenie şi Ghenadie-au descoperit în 1848 faimosul izvor dela Căciulata(Vezi D.11 şi 12.Izvoarele Căciulata şi Păuşa) şi tot dânşii au făcut primele amenajări ,acolo.Valoarea acestor ape a fost elogiată şi de către Nicolae Golescu,cunoscutul paşoptist,care îi scria mamei sale;..."avem la Căciulata un izvor unic în felul său,o comoară..."

Cercetările şi noile necesităţi ale timpurilor moderne au încununat începuturile făcute de modeştii balneologi-călugări şi în 1854 se amenajează un prim stabiliment balnear(Vezi D.13 şi 14.Stabilimentul balnear de la Călimăneşti),iar într'un document din Arhivele Prefecturii Judeţului Vâlcea se menţionează la 2 Iunie 1850,că la Călimăneşti se fac cure balneare.(De astădată,în afară de obiectul comunicării,

voi reda-pentru interesul nostru,ca Români-două alte fapte de epocă,revelatoare în relatările de mai sus

1.La recomandarea medicului Carol Davilla (Vezi D.14 C.Davilla pictat de N.Grigorescu),Napoleon al III-lea făcea cură cu apa minerală de Căciulata,trimisă cu regularitate în Franţa,în damigene,transportate cu diligenţa.

2.In 1873,la Expoziţia Internaţională a Apelor Minerale,din Viena,i s'a acordat apoi de Căciulata"Medalia de Aur",iar în 1893, apele dela Cozia-Căciulata-Călimăneşti primesc într'un similar concurs internaţional din Elveţia,diploma"Grand Prix".

Un alt convent din Muntenia,dotat deasemenea cu o impresionantă Bolniţă,a fost cel dela Bistriţa,întemeiat de Matei Basarab,la sfârşitul veacului al 15-lea,pe valea Bistriţei Oltene.

Este un aşezământ întărit ca o cetate, construit din piatră masivă,a cărui centrală biserică este înconjurată de clădiri cu ziduri groase,cu beciuri mari,cu pridvoare şi curţi interioare.Spitalul-infirmerie gravita în jurul Bisericii-Bolniţei.(Vezi D.15 Bolniţa-Bistriţa).

Potrivit Buletinului Comisiei Monumentelor Istorice din 1908,această biserică a Bolniţei Domneşti era destul de mare şi încăpătoare,cu un frumos pridvor deschis.Ea era situată sus pe deal-de unde şi vizitatorul ultimului deceniu putea admira întregul aşezământ mânăstiresc,ca şi cursul învolburat al Bistriţei Oltene.Biserica Bolniţei dela Bistriţa constituia un reprezentativ monument istoric şi arhitectural românesc.

Pe vremuri,pentru drumeţul iubitor de locuri deopotrivă istorice şi pitoreşti,era o adevărată încântare vizitarea acestei Mânăstiri străvechi.Ca o floare preţioasă şi cu râvnă îngrijită de călugăriţe,privea de acolo de sus,de pe mal,repezile şi sgomotoasele ape ale Bistriţei,cu albul imaculat al chiliilor ei şi frumoase muşcate atârnând în pridvoare.

Apoi,în timpul regimului comunist,Bistriţa-ca şi toate celelalte Mânăstiri ale noastre-a trăit acciaşi alungare a Slujitorilor ei,aceiaşi degradare şi părăginire metodică. In 1945,lăcaşul a fost prefăcut în loc de mazilire pentru diferiţi oameni politici din trecut.Iar mai târziu,Mânăstirea a fost transformată în şcoală-internat pentru copiii mongoloizi,retardaţi mintal.O subtilă lichidare marxistă,în numele unor "ncesităţi umanitare" a unui Sfânt Locaş istoric.O treabă tipic comunistă;nici acei bieţi copii,cu speciale

./.

necesităţi de îngrijire nu puteau avea în acele aşezări străvechi condiţii corespunzătoare de viaţă-şi nici de existenţă acolo a unui internat de copii, mai ales mongoloizi,nu puteau aduce nimic bun conservării clădirilor unui preţios monument istoric.Dar tocmai de aceea,desigur, s'a"întâmplat" aşa....

Nu ştiu ce a mai devenit şi cum mai arată azi conventul Bistriţei.Poate că din necesităţi de valută şi de propagandă pentru Vestici-ea a fost reparată de"magica"comisie a restaurării monumentelor istorice şi transformată ca şi alte Mânăstiri ale noastre-în "exotic" punt turistic O.N.T.Tot ce pot spune este că am rămas în suflet cu trista imagine a Bistriţei,din ziua când am revizitat-o pentru ultima oară,în vara lui 1968 şi pe când se afla acolo internatul-şcoală,mai sus amintit.Din raiul de altădată,totul devenise o paragină.Multe din geamurile ferestrelor erau sparte ca după bombardament,streşinierau căzute,câţiva purcei alergau prin curtea interioară a bisericii cu picturi de Tătărăscu,lăstunii invadaseră uitata clopotniţă,iar maldăre de gunoi care îţi tăiau răsuflarea erau depozitate în spatele fostelor chilii,pe malul înalt al râului.Peisaj"socialist" de"conservare"-distrugere a valorilor noastre culturale şi spirituale.

La circa 35 Km.nord-vest de Râmnicul Vâlcii,pe drumul ce trece pe la poalele munţilor Căpăţânei spre Târgul Jiu,Mehedinţi,se află Mânăstirea Hurez.(Vezi D.16.Hurez). Complexul aşezământ mânăstiresc şi spitalicesc dela Hurez a fost ctitoria lui Constantin Brâncoveanu(1688-1714)şi a fost construit după bătălia dela Zărneşti.Lucrările de construcţie ale conventului HUREZ au început în 1690,întregul ansamblu a fost terminat în 1697 şi totul,ca arhitectură,vădeşte aici modalităţile de expresie ale frumosului stil Brâncovenesc.

Potrivit documentelor epocii,această ctitorie a Domnitorului Muntean a fost ridicată pe moşia Hurez,cumpărată dela Stana,văduva lui Dima-căpetenie a breslei blănarilor şi de la fiul ei Matei,din satul Drăgoeşti,care o aveau în stăpânire încă de pe vremea lui Radu Vodă Leon..Având în vedere aspectul misiunii sociale a conventului în îngrijirea bolnavilor,Domnitorul l-a dotat încă dela început cu multă generozitate.Astfel în 1691 el îi dăruieşte satul Hurez între râul Luncavăţ şi Luncaviciorul,apoi satul Baia de Fier şi moşia Puţuri cu o moară la Cioroc,iar în 1695,la acestea se adaugă multe alte danii, în aşa fel încât în 1700,conventul HUREZ ajunge unul dintre cele mai bogate aşezăminte mânăstireşti din Tara Românească.

Bolniţa Domnească se afla situată pe latura de est a complexului mânăstiresc şi era constituită dintr'un grup de construcţii cu o bisericuţă la mijloc-capela sau Biserica Bolniţei-apoi un foişor la sud-vest de aceasta,şi alte construcţii cu mari beciuri care închideau un patrulater.(Vezi D.17.Bolniţa Hurez).In ce priveşte Biserica Bolniţei,ea a fost ridicată din iniţiativa Doamnei Maria, soţia lui Constantin Brâncoveanu şi potrivit inscripţiei de pe peretele opus altarului-lăcaşul a fost pictat de maeştrii Preda şi Nicola,la doi ani după terminarea construcţiei.

Această capelă a Bolniţei-una din piesele care s'au păstrat cel mai bine la HUREZ-a fost realizată cu o singură turlă,mai joasă decât cele ale Bisericii mari a complexului mânăstiresc-a fost concepută sub formă de navă şi înzestrată cu un frumos pridvor în stil Brâncovean,ale cărui fresce prezentau suggestiv scene din viaţa epocii(Vezi D.18. Pridvorul Bolneţi Hurez).Din tot complexul arhitehtonic care înconjura odinioară Biserica Bolniţei a mai rămas azi,în stare bună, numai colţul sud-vestic reprezentat de foişorul menţionat mai sus.(Vezi D.19.Foişorul Bolniţei Hurez) şi care constitue o remarcabilă piesă de arhitectură românească,în stil Brâncovean.Pe latura nordică a Bisericii Bolniţei se află în stare de ruină parţial consolidate,diferite construcţii şi chilii care au servit drept locuinţe preoţilor şi călugărilor care au slujit altarul Bisericii şi îngrijirea bolnavilor din Bolniţa Domnească. Alte resturi de construcţie indică fostele camere pentru bolnavi,o largă bucătărie cu vatră,camera bucătarului,o cămară,o sală de intrare,mari beciuri(Vezi D.20.Intrarea în beciurile dela Hurez şi 21.Aspect din construcţia beciurilor dela Hurez) şi o prispă.

Nici despre Mânăstirea Hurezului nu ştiu dacă în ultimii zece ani a primit-sau cum a primit-vreo restaurare propagandistică pentru turism.Ce ştiu,este că,în ciuda veacurilor şi a paraginii ultimelor decenii-conventul dela Hurez păstra cel mai bine amprentele existenţei fostului aşezământ spitalicesc şi clinic.

Insfârşit,o Bolniţă Domnească a existat şi la Mânăstirea DINTR'UN LEMN,aflată pe valea Otăsăului,dela marginea satului de azi Mânăstireni.Acest convent a fost ctitoria aceleaşi Maria Doamna,soţia lui Constantin Brâncoveanu şi a fost ridicat în 1706(Vezi D.22 Planul şi Perspectiva Dintr'un Lemn), pe vatra unei vechi biserici şi aşezământ mânăstiresc,ale căror prime construcţii-

./.

-potrivit documentelor aflate în arhiva mânăstirii-datau încă din timpul domniei lui Mihnea Turcitul(1577-1583).Apoi, dealungul timpului-potrivit acestor documente-diferiţi domnitori şi boieri au făcut Mânăstirii generoase danii şi înzestrări.Printre aceştia a fost şi Matei Basarab care,pe lângă alte danii de preţ a oferit Bisericii Mânăstirii Dintr'un Lemn şi un mare clopot, existent şi azi.(Vezi D.23.Dintr'un Lemn).

Numele suggestiv şi pitoresc pe care îl poartă conventul se trage de la o veche şi frumoasă legendă care se referă la mica biserică de lemn a Bolniţei Domneşti.Legenda culeasă de Paul de Alep,vizitator pe la mijlocul sec.al 17-lea al plaiurilor noastre-spune că Sfântul Locaş a fost ridicat de un Pustnic care a trăit prin acele locuri şi care a cioplit bisericuţa din lemnul unui singur arbore.

Faţă de biserica din piatră a întregului complex mânăstiresc(Vezi D.24.Dintr'un Lemn,Biserica de piatră),cea din lemn,a Bolniţei,era amplasată în partea de vest,pe un tăpşan.Iar dintr'o aquarelă datând de peste o sută de ani a pictorului-grafician Trenk (Vezi D.25.Aquarela lui Trenk 1861)se poate descifra această bisericuţă din lemn a Bolniţei şi clădirile aşezământului spitalicesc din jurul ei.Aceleaşi lucruri sunt atestate într'o gravură a unui călător francez Lancelot care a vizitat aceste plaiuri româneşti şi care pe lângă capela Bolniţei şi clădirile spitalului din jurul ei mai adaugă şi un mic cimitir,existent astăzi printre puţinii arbori seculari care au mai rămas.Capela Dintr'un Lemn este o clădire dreptunghiulară, cu un pridvor deschis în prelungirea pronaosului,fără turlă şi cu o şarpantă asemănătoare mânăstirilor din Nordul Moldovei.Construcţia ei este realizată din bârne groase de stejar,artistic încheiate la capete,în coadă de rândunică.

Din păcate,bisericuţa aceasta existentă azi nu mai este cea autentică.Biserica Dintr'un Lemn a ars dealungul timpurilor cel puţin de două ori(în 1733 şi în 1814)şi a fost de fiecare dată refăcută din temelie, după modelul iniţial(Vezi D.26 şi 27.Bolniţa Dintr'un Lemn).Dar chiar şi aşa fiind,ea este impresionantă.

Intreaga ei înfăţişare,dublată atât de legenda creierii ei,cât şi de menirea pe care a avut-o în cadrul trecutului spitalîţi dă sentimentul lucrului modest,pios şi anonim ,închinat de ţăranul român,spre slava lui Dumnezeu.

In ce priveşte calitatea şi eficienţa pentru acele timpuri ale tratamentelor acordate la Bolniţa Dintr'un Lemn,o arată mulţumirea şi recunoştinţa multora dintre bolnavi,materializată în danii făcute Mânăstirii. Printre aceste danii,care se aflau păstrate în tezaurul Mânăstirii,existau numeroase obiecte de cult religios,de mare preţ şi de mare valoare artistică,icoane foarte vechi,precum şi obiecte de uz medical şi farmaceutic destinate spitalului şi infirmeriei Dintr'un Lemn.

Nu pot încheia fără să vorbesc despre rolul important în asistenţa medico-sanitară pe care l-au avut aceste Instituţii monahale ale noastre în timpul diferitelor epidemii,izbucnite dealungul secolelor.Voi menţiona numai epidemia de ciumă,din vara lui 1734,care îl determină pe Domnitorul Grigore Ghica să întemeieze la Răsărit de Bucureşti,pe apa Colentinei,la fântâna"ce se zice a babei",şi sub protecţia Sfântului Pantelimon şi a Mânăstirii sale-un spital cu o secţie specială pentru ciumaţi.(Vezi D. 28.Fresca din interiorul spitalului Sf.Pantelimon).

(Ca o paranteză voi menţiona că acelaş Sfânt Pantelimon poate fi regăsit foarte frecvent-ca patron protector sau terapeut i în diferite boli-în toate ţinuturile ţării. Astfel,el este reprezentat şi într'una din picturile murale dela Mânăstirea Sucevţa. (Vezi D.29.Mânăstirea Sucevţa).El a fost socotit în Moldova ca protectorul împotriva ciumei şi a lingoarei.(Vezi D.30.Sf.Pantelimon dela Sucevţa).Deasemenea îl găsim într'o frumoasă icoană Transilvăneană din prima jumătate a sec.al 19-lea(Vezi D.31. Sf.Pantelimon,icoană din Transilvania).Ca şi în Moldova şi în Transilvania,Sf.Doctor Pantelimon a fost socotit protectorul împotriva ciumei care a bântuit Principatele Dunărene,în nenumărate rânduri.

Revenind la Mânăstirea Sf.Pantelimon de lângă Bucureşti,trebue arătat că pentru întreţinerea materială a noului edificiu spitalicesc-foarte mare pentru acele vremuri Domnitorul Ghica a dăruit Mânăstirii,trei moşii domneşti,precum şi viile domneşti de la Sărata.(Chiar şi astăzi spitalul Sf.Pantelimon funcţionează ca spital,în ciuda vârstei lui de aproape 300 de ani care îl face necorespunzător pe plan medical,dar demn de a deveni un preţios muzeu istoric).

In încheiere trebue subliniat,deasemenea,faptul că primele legislaţii medico-sanitare,cuprinzând ordine de higienă publică, de profilaxia bolilor trn smisibile,măsuri antiepidemice,de izolare,carantină,de deontologie,etc.precum şi dispoziţii privind pentru prima dată medicina legală,toate aceste

./.

legislaţii au fost stabilite în Muntenia(ca şi în Moldova,dealtfel),prin Pravile Domneşti,apărute sub îngrijirea şi tiparniţele Bisericii.Astfel,după apariţia la Iaşi,în 1646 a Pravilei lui Vasile LUPU-apare la Târgovişte,în 1652,prima legislaţie medico-sanitară a Tării Româneşti,întocmită în Pravila lui Matei BASARAB.(Vezi D. 32.Coperta Pravilei lui Matei Basarab).In acelaş Codice al lui Matei Basarab apar şi primele documente medico-legale care reprezintă începuturile medicinei legale,în Muntenia.(Vezi D.33.Pagini din Pravila lui Matei Basarab privind medicina legală).

Doamnelor şi Domnilor,

Acestea sunt pe scurt, câteva aspecte din începuturile medicinei în Tara Românească.Si aşa precum se vede,aceste începuturi sunt indisolubil legate de numele lui Dumnezeu şi de ajutorarea aproapelui în suferinţă.

Vă mulţumesc,

Dr.Dumitru D.MARIN

New York.6 Oct.1979.C.L.R.

Dl.Dr.Dumitru MARIN este Prim-Vice-Preşedinte al C.L.R.şi membru în Comitetul Directiv. Sesiunea a 7-ea a Congresului a fost organizată de dânsul şi Secţiile New York şi New Jersey,dânsul fiind Preşedintele acestei Sesiuni.Congresul 1980 va avea loc tot la New York şi va fi organizat de aceleaşi Secţii C.L.R.Dr.Marin este şi Preşedintele Secţiei New York.

BIBLIOGRAFIE

1.G.Balş et N.Iorga:Histoire de l'art roumain ancien.Paris,1922.

2.St.Bilciurescu:Mânăstirile şi bisericile din România,cu mici notiţe istorice şi gravuri.Bucureşti,1890.

3.V.Drăghiceanu:Consideraţiuni asupra vechimii Mânăstirii Tismana.Buletinul Comisiei Monumentelor istorice, XXVII,F.79.Bucureşti,1934.

4.V.Drăghiceanu:Mânăstirea Hurezi.Buletinul Monumentelor istorice,XXVI. Bucureşti,1933.

5.N.Ghika-Budeşti:Evoluţia arhitecturii în Muntenia şi Oltenia.Buletinul Comisiei monumentelor istorice, XXIX şi XXX.Bucureşti,1936 şi 37.

6.William C.Gibson.M.D.:Physician and evolution.M.D.Medical Newsmagasin.Vol 23.No.8.Aigust 1979.M.D.Publications Inc.New York,N.Y.10022.

7. Ion Ionaşcu:Contribuţii la istori mânăstirii Hurez.Craiova,1935.

8.Sion Ionescu:Istoria Bucureştilor. Bucureşti,1899.

9.Nicolae Iorga: Inscripţii din bisericile Românieı.Vol.I şi Vol.II. Bucureşti,1905 şi 1908.

10.Niculae IORGA:Istoria Bisericii Române. Vălenii de Munte,1908.

11.Niculae Iorga:Mânăstirea Hurezu.Dezvoltarea şi viaţa ei.Vălenii de Munte, 1912.

12.Niculae Iorga:Arginturile lui Constantin Brâncoveanu din mânăstirea Dintrun Lemn.Buletinul Comisiei Monumentelor istorice.Bucureşti, 1914.

13.Niculae Iorga:Conducător istoric al bisericilor din Bucureşti şi împrejurimile imediate.Bucureşti,1935

14.M.Lancelot:Voyage de Paris àBucharest. Le tour du Monde.Paris,1868.

15.St.Leger M.D.and col:Wine consumption and ischemic heart disease mortality.Practical Cardiology.Vol.5, No.7.July 1979.Med.Publishing Inc. Morganville,New Jersey 07751.

16.Amar N.Makhoja M.D.and col:Onion and garlic extracts block platelets aggregation.Internal Medecine News,Vol. 12.No.15.July 1979.

17.Paul de Alep:Călătoriile Patriarhului Macarie de Antiohia în Tările Române,1653-1658.

18.I.Petrescu-Burloiu:Călimăneşti,considerăţiuni antropo-geografice şi geoeconomice.Bucureşti,1944.

"TROITA"

este pusă la dispoziţia Congresului Limbii Române.

"TROITA"

este puntea de legătură între membrii Congresului şi ceilalţi Români şi alţi îndrăgostiţi de Graiul nostru strămun.

"TROITA"

nu poate îndeplini scopurile de mai sus dacă nu este sprijinită materialiceşte de către cititorii ei. ASTEPTAM obolul dumneavostră ,cât de modest pe adresa redacţiei.

AU SPRIJINIT numărul de faţă:
D-na Prof.Eglantina Daschievici şi Dl.Ing.Victor Leahu,amândoi din U.S.A.
Le mulţumim
şi aşteptăm urmarea exemplului lor.

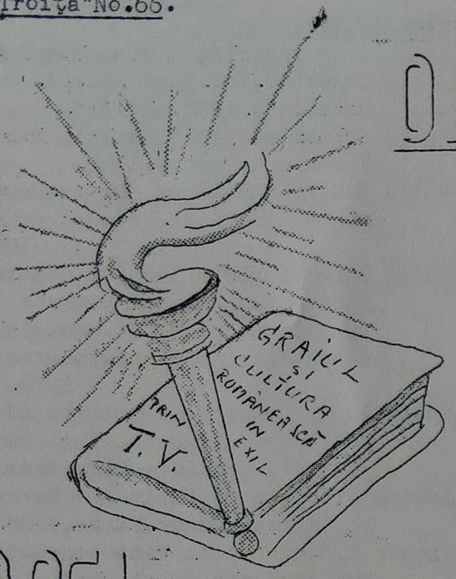

ORA ROMÂNEASCĂ

APEL

la toţi iubitorii de limbă şi cultură românească.

Sâmbătă,9 Februarie 1980,orele 7,30 pm.a avut loc în Sala Canalului 47 Multilingual Television,un Spectacol de Gală românesc,la care şi-au dat concursul următorii:
-Orchestra:Stefan Ciotlos,
-Septimiu Sever cunoscut în ţară din filmele:Mitrea Cocor Cruciadele,iar în Străinătate prin:Zaida,Duplessis,Eve.etc.
- Stefanski Serge baletist
-Kati Dumitraşcu, David Feig cântece;
-Andrei Stoica imitări de voci,etc.
-Brânduşa Manu şi Nora Radu interpretări din Caragiale;
-Grupul de Folclor din Kitchener.

LA TELEVIZIUNE.

PROGRAMUL
a fost următorul:
1.Introducere:Orchestra Stefan Ciotlos
2.Septimiu Sever(Montreal) Poezii de Eminescu şi Minulescu.
3.Kati Dumitraşcu:romanţe.
4.Andrei Stoica(Montreal):imitaţii(Tăranii);
5.Brânduşa Manu şi Nora Radu(Kitchener):O noapte furtunoasă,fragment.
6.Montajul literar-muzical:"La Steaua":
Septimiu Sever şi baletiştii:Sergiu Stefanski şi Loraine Bodoin.
Pauză in care Miss"Banatul"1979-80:Dra Rodica Florica din Kitchener anunţă în româneşte şi englezeşte Expoziţia de Artă plastică din Hall-ul Sălii"Hertage Centre
Au expus:Elena de Silaghi,Peter Szabo Pamfil,Dna Ica Păscăluţă şi Dna Irina Stănescu.
A expus multe splendide icoane D-na:Erastia Peretz,soţia D-lui Septimiu Sever.
7.Andrei Stoica:Tenis : imitaţie alegorică;
8.David Feig :romanţe şi cântece populare.
9.Septimiu Sever:Scrisoarea a III-ea.
10.Kati Dumitrascu:cântece populare.
11.Mioriţa:Septimiu Sever şi Grupul de folclor din Kitchener.
12.Grupul de Folclor Kitchener.
13.Periniţa cu grupul de Folclor,alţi tineri îmbrăcaţi în costume naţionale şi lume din Sală,întinzându-se jocul şi în Sală de pe scenă.
Regia:Dna Ing.Flavia Cosma.
Anunţatorii:Brânduşa Manu şi Andrei Stoica.
Efectele teatrale:Peter Szabo Pamfil.
Filmarea T.V.:Canalul 47.Multilingual Television.
Participanţi:circa 450 de iubitori de limbă şi cultură românească.
După opiniile participanţilor şi a observatorilor postului de Televiziune.47.Spectacolul de Gală românesc din 9 Februarie"a fost un mare succes şi de un nivel cultural şi artistic cum puţine spectacole ale altor naţiuni au putut fi.
Editarea filmelor şi prepararea emisiunii Ora Românească la canalul 47 pe întreaga Canadă şi prin Satelit în alte 37 de ţări va fi terminată în curând şi vom anunţa din vreme ziua şi ora emisiunii româneşti.

Se naşte întrebarea? E PRIMA şi ULTIMA emisiune românească?
Răspunsul e al nostru al tuturora:Dacă dorim sincer continuarea se va continua.
Pentru aceasta avem nevoe de FONDURI,care nu pot veni decât din buzunarele noastre. La acest Spectacol avem un deficit de $660 dolari care trebuesc găsiţi dacă vrem ca emisiunea să aibă loc.
Se va alcătui un Consiliu de Administraţie cu persoane reprezentative din Canada,care se vor îngriji de bunul mers al emisiunii.
Până atunci APELAM la toţi iubitorii de limba şi cultura românească să acopere deficitul trimiţând obolul lor pe adresa:Rev.Nicolae Tănase(for The Romanian T.V.Program):
42 Palomino Cres.Willowdale,Ontario,Canada.
M2K 1W3.Tel:(416)223-4579-
Mulţumim.
Comitetul Organizatoric.

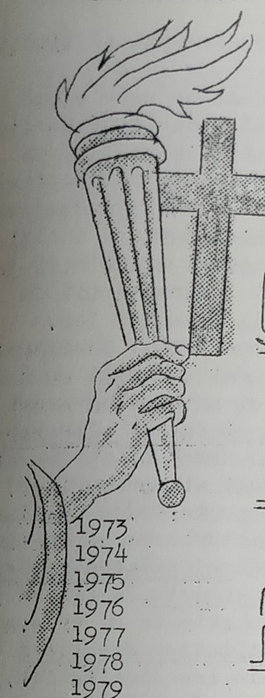

"Limba noastră-i
limbă sfântă,
Limba vechilor Cazanii
Care-o plâng
şi care-o cântă
Pe la vatra lor
ţăranii"..
Al.Mateevici.

1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979

CONGRESUL LIMBII ROMÂNE

COEXISTENTIALISMUL CULTURAL

de Dr.Octav N.ROSU
avocat,membru fondator şi membru în Consiliul Directiv al C.L.R.

Una din problemele cele mai sensibile,jenante şi dureroase a acestui EXIL românesc,este fără îndoială aceia,a raporturilor de colaborare sub orice formă sau pretext,între o parte din Exilaţi cu regimul de opresiune şi teroare comunistă din ţară.

Nu este obiectul acestei scurte comunicări să ne ocupăm de detestabilele figuri de la periferia Exilului românesc care, din Refugiaţi au devenit instrumente şi agenţi ai sângerosului regim sovieto-reserist şi cu atât mai puţin de aceia care au fost iniţial trimişi ca agenţi patogeni din şcolile securiste ,pentru tulburarea,dezagregarea şi compromiterea rezistenţei luptătoare din lumea liberă. Aceştia,aproape toţi,sunt bine identificaţi şi clasificaţi,prin însăşi meseria şi activitatea lor,în aceeaşi categorie în care DANTE i-a plasat în cercurile smolite,printre trădătorii de Tară.

Este o elementară datorie morală totuşi,să precizăm că,nu ne îngăduim să condamnăm pe acei compatrioţi cari,din necesitatea justificată de întregirea propriilor familii,s'au plasat într'o poziţie de penumbră sau totală absenţă din sbuciumul Exilului,până la aducerea celor dragi. Pentru ca, sperăm cu tărie,ca această atitudine a lor, este doar temporară.Dar odată acest obiectiv ajuns,al reîntregirii propriilor familii,nu credem că aceiaşi compatrioţi mai pot aduce o singură motivare valabilă,pentru absenţele nemotivate din bătălia în care suntem cu toţii angajaţi.

Problema cea mai deconcertantă,demoralizantă şi dureroasă,rămâne aceia a unor cărturari români consacraţi sau a unor pseudocărturari ai Exilului cari,sub pretextele cele mai penibile,renunţând la ultima umbră de demnitate,au devenit slugarnici colaboratori ai ucigaşilor propriului lor Neam.

Prin publicarea de articole,studii sau cărţi în ziarele şi editurile republicei din Tara Robilor;prin participarea-aici-în lumea liberă-,la conferinţe,coloquii,seminare,împreună şi sub patronajul bandei de sceleraţi criminali,docenţi universitari sau generali de Securitate cari ţin sub jug şi cnut întreaga suflare românească, aceste triste personagii din Exil,s'au pus în violent contrast cu aspiraţiile şi rezistenţa mută a Neamului din Tară,şi prin propria lor voinţă şi alegere, în conflict acut şi provocator cu Exilul autentic,ce refuză orice compromis cu satrapii comunismului de pretutindenea.

Tentativele de justificare ale acestor ipochimeni că ei "fac cultură,nu politică", lezează atât simpla judecată a omului comun, cât şi acea etică supremă,inflexibilă şi constantă care reprezintă coordonatele permanente ale istoriei româneşti ale înaintaşilor noştri, ziditori nemuritori şi împărăteşti ai sublimei culturi româneşti.

Orbi şi surzi la chemările şi exemplele însăşi ale pleiadei de aştri din Refugiul din 1848,Bălcescu,Cogălniceanu,Alecsahdri, fraţii Ghiculeşti şi alţii,epigonii zişi culturali de astăzi,fără să le crape obrazul, fără un ultim svâcnet de conştiinţă,s'au înhămat prin complicitate nemijlocită,la carul care de 35 de ani,duce Neamul Românesc la ghilotinele şi plutoanele de êxecuţie ale anihilării fizice şi spirituale ale esenţelor divine şi istorice din spaţiul milenar şi mioritic al suflării româneşti.

Sunt tot atât de ofensatoare şi provocătoare la adresa elementarăi inteligenţe umane scamatoriile cu apprente de farsă ale acelorași oameni de cultură sau pseudo-cultură, când,din când în când,ca să-şi creieze neacceptate circumstanţe atenuante,mai trag câte un oftat patriotic,semnând un protest sau cerând eliberarea sau paşaportul pentru vreun năpăstuit de Român.Ceiace,nu numai că nu poate induce în eroare pe nimeni;dimpotrivă

./.

accentuiază şi mai mult dublicitatea ieftină şi de iarmaroc ale acelora-şi,ca şi extrema decadenţă morală şi etică în care au căzut.

Impinşi de vanitate luciferică unii,din dorinţa de a se vedea publicaţi şi elogiaţi de oricine,inclusiv otrăvitele tiparniţe ale editurilor reseriste,alţii,oricât s'ar fi impus sau nu în domeniul ştiinţific,literar-artistic al ţărilor adoptive, aceşti oameni naufragiaţi ai propriilor neîmpliniri,au abandonat ocrabia destinelor româneşti,ca să devină vâslaşi în apele tulburi,potrivnice şi blestemate împotriva aceloraşi destine.

Alţi"mari cărturari" veniţi recent din ţară,cu surle şi trâmbiţe,pe melodii artificiale şi stridente,în loc să se alăture comunităţii de luptă a Exilului,au sărit în vehiculele anarhiei marxiste internaţionale. Aceiaşi panglicari şi măslinari ai culturii pseudo-româneşti cu care au fost îndopaţi din belşug prin celule şi comitete centrale, ajunşi într'un Exil cu care nu se pot identifica,nu reuşesc să se desfacă din chingile de oţel ale ideologiei marxiste în care au fost plămădiţi şi crescuţi.Ne-au adus cu ei, în bagajele culturii marxiste,o limbă trivială,vulgară şi obscenă până la greaţă,adoptată şi însuşită copios din jargonul quotidian de la extrema periferie a mahalalelor marxiste băştinaşe.

Această limbă,pretinsă românească, alterată şi pervertită,noi Exilaţii,modeşti ştiutori de carte din alte vremi,o respingem cu toată tăria şi fără atenuante,atât pentru autorii lor,cât şi pentru apologeţii lor prin difuzarea acestei imunde maculaturi,care n'are nimic-acest jargon,nu limba,care n'are nimic nici cu Mioriţa,nici cu Liviu Rebreanu sau Octavian Goga,nici cu filosofia transcedentală a destinelor româneşti a lui Nae Ionescu,nici cu limba fermecătoare a lui Ionel Teodoreanu sau Gib Mihăiescu,nici cu versurile împletite de Heruvimi ale lui Michifor Crainic şi Radu Gyr, nici cu acele dăltuite în stânci de detunate a Rapsodului Aron Cotruş.

Acest jargon marxisto-mahalagesc în care ni se vorbeşte sau ni se scrie,îl respingem în modul cel mai categoric.Nu este al nostru şi nu va fi niciodată al Românului în graiul şi scrisul lui.Considerăm o datorie de onoare,să ne simţim legaţi şi inspiraţi de "limba vechilor Cazanii".De limba Impăratului Limbii româneşti:Mihail Eminescu.. "Dante Valah,Măria Ta!" aşa cum îl chiamă cu o inspiraţie unică şi supremă,ca pe un blazon prelungit în istorie,Aron Cotruş pe Mihail Eminescu,

ctitorul de început al limbii româneşti moderne.

Şi,cer iertare dacă ni se pare glumă de prost gust,când aceşti stâlcitori de limbă şi tradiţii se'ncearcă-prin spălare de creier- să ne fie prezentaţi ca"Solzhenitsyn i românesti".Alexandru Solzhenitsyn,Bukovsky şi alţii,N'ar fi ajuns niciodată la înălţimile de Apostoli şi Cruciaţi ai umanităţii în lanţuri,dacă ar fi căzut la transacţii de circumstanţă cu opresorii neamului lor.

Se pune întrebarea:oare toţi Scriitorii, artiştii,publiciştii români din Exil au dezertat poziţiile de luptă şi antagonism acerb, ce au ca obiectiv final şi suprem eliberarea României din sclavia comunistă şi au devenit simbriaşi sau utili idioţi ai opresorilor?

Răspunsul este categoric:NU!In unanimitate cu Dumneavoastră,mărturisesc că suntem fericiţi şi orgolioşi,că majoritatea covârşitoare a mânuitorilor de condeiu,în lirică şi proză,în publicistică,în ştiinţe şi arte,au avut,au şi vor avea o atitudine exemplară , admirabilă şi inflexibilă,ireconciliabilă,refuzând în orice circumstanţă să cadă la orice tocmele,vădite sau ascunse,ruşinoase şi degradante cu strangulatorii Neamului de-acasă,a culturii şi limbii româneşti.Sunt aceşti cărturari ai Exilului cari ne îmbărbătează şi stimulează,prin mărturia constantă a atitudinilor şi a crăţiilor lor.Pentru că,actul creator de cultură superioară,este unul şi nedespărţit de aspiraţiile de împlinire şi nemurire a propriului Neam îngenunchiat pe ecranul istoriei,la Dumnezeul Strămoşilor noştri.

Cu aceşti purtători de cuvânt ne simţim una,pe tot întinsul meridianelor Exilului,legaţi şi juruiţi sub acelaş patrafir,în simfonia scrisă cu sânge a Neamului răstignit,şi pentru a cărui Inviere ne-am hărăzit viaţa, visurile şi uneori,propria împlinire şi fericire.

Asociaţia "Congresul Limbii Române",dela zămislirea ei şi până astăzi,prin Intemeietorii ei,neuitatul Profesor Ing.George Popescu-Botoşani,părintele Nicolae Tănase şi alţii n'au înţeles ca Institutia să fie numai o asociaţie de păstra'rea,promovarea şi apărarea purităţii virginale a limbii româneşti,apărând-o de atâtea influenţe dăunătoare şi bastarde,ci,în acelaş timp,pe aceleaşi coordonate spirituale,etice şi istorice,să fie"un bastion-oricât de modest- de luptă fără popas,pentru dezrobirea Neamului de sub cutropirea satanico-marxistă.

Deaceia,iarăşi dintru început,iniţial prin consensul spontan şi unanim al Intemeie-

. . ./.

torilor,iar mai târziu prin Statute,s'a stabilit ca obiectivele fundamentale şi substanţiale ale Instituţiei,sunt şi rămân ireconciliabile cu coexistenţialismul cultural de orice fel,cu colaboraţionismul,în antiteză adâncă şi violentă cu etica de luptă şi rezistenţă a unui Neam în lanţuri.

Este aceasta a noastră,nu o atitudine simplistă sau deplasată şi detestabilă demagogie,ci o stare sufletească,un"animus" de consternare şi durere,faţă de unii cărturari din Exil,care s'au desprins-din ambiţie sau venalitate-sau amândouă deopotrivă,de matca istoriei şi aspiraţiilor româneşti. Acea istorie care,din 1944,în Tară,curge numai pe sub pământ,dar care poate curge la suprafaţă,la lumina zilei şi nestăvilită,numai în Exil;în presa Exilului,spre onoarea ei,în majoritatea covârşitoare anti-comunistă,în Asociaţii şi Instituţii româneşti şi streine, în viaţa şi graiul nostru de toate zilele.

Asociaţia C.L.R.,fidelă principiilor şi directivelor la care voluntar am aderat cu toţii,are certitudinea că este pe drumul cel bun:In unison cu bătăile de inimă ale Exilului dinamic,creiator şi luptător, acordat pe claviatura uriaşelor,biblicelor suferinţi ale Neamului robit din Tară.

In unison cu aspiraţiile şi visurile de împlinire istorică şi spirituală,de destin mioritic şi reînviere,sub poalele ocrotitoare şi îndurătoare ale Dumnezeului strămoşilor noştri.

Numărul fără precedent a atâtor lucrări,comunicări,mesaje şi poezii,unele excepţionale ca valoare şi originalitate,de autentică cultură românească,pe care le-aţi ascultat,sunt dovada cea mai nedesmintită şi îndemnul stăruitor,că suntem pe drumul cel bun,început acum şapte ani.

Cu cea mai profundă gratitudine exprimăm felicitările şi recunoştinţa noastră tuturor acelora,prezenţi sau din depărtări,cari prin munca şi contribuţia lor au depus o splendidă marturie de mărturisire românească.

Incheiu,cu o obligatorie precizare: C.L.R.nu este o conclavă închisă şi rezervată exclusiv cărturarilor români.Este,C.L.R.o mărturisire de credinţă şi speranţă,o agapă şi un praznic,deschise şi primitoare a tot ceiace este românesc:mânuitori de condei sau nu,ţărani şi muncitori,fără deosebire,pentru că pe toţi ne uneşte,acelaş suprem şi nobil blazon:limba românească.

Dr.Octav N.Roşu.

Comunicare-mesaj adresat C.L.R.la a 7-ea Sesiune la New York,în Octombrie 1979.

1980.

An Nou.....
în duhul omului nou..
Căliţi,te-aşteptăm.-
Inime deschise,
purificate'n suferinţi,
golgotice,amare...
pe calea eternelor vise....

An Nou....
îngenunchiaţi
la-l Isusului trunchi...
implorăm mântuirea...
Cuprinşi de oceane..
lacrimi,,,îmbrăţişând
Sfânta Cruce....

Când întreaga omenire
zace'n desnădejde,
la o grea răscruce!!!.

An Nou...
Te-aşteptăm-
dăruind Primăvara
Libertatea,soare...
pe vârfuri de Carpaţi...
Când întreaga Românie
e'n beznă de'nchisoare..
unde mor încătuşaţi...
în ceaţă sugrumaţi..
de vipere ateie..
De secere,ciocane,
pădurele de fraţi,
surori,mame,Ioane!!!!
An Nou....

Alexandru Silistreanu.
25 Dec.1979. Rio de Janeiro.Brazilia.

IN GENUNCHI

Doamne,mă soarbe drumul greu şi lung.
Isuse,merg şi merg,şi nu Te mai ajung.
Hristoase,pânea mea şi trainicul meu prag,
Fiul trimis din cer,drept sceptru şi toiag.
Lui,Lerui,Doamne,Lerui şi lumină.
Dumnezeu împarte-şi sângele drept cină.
Ai acum în oase un piron în plus;
Milă,nici la Casa Albă,nici la Rus.
De mine nu uita,ascultă cum cioplesc
Mine adânci în inimă,spre tronul ceresc.
Păcătosul are astăzi mii de cruci de dus...

Vasile Posteucă.

"In marea şi'n mormintele din noi".
1967. Editura Revistei"Drum" Madrid.

Citiţi,răspândiţi,sprijiniţi"Troiţa",foaia Pribeagului român care nu-şi uită Tara,Limba,Credinţa şi Neamul lui românesc.

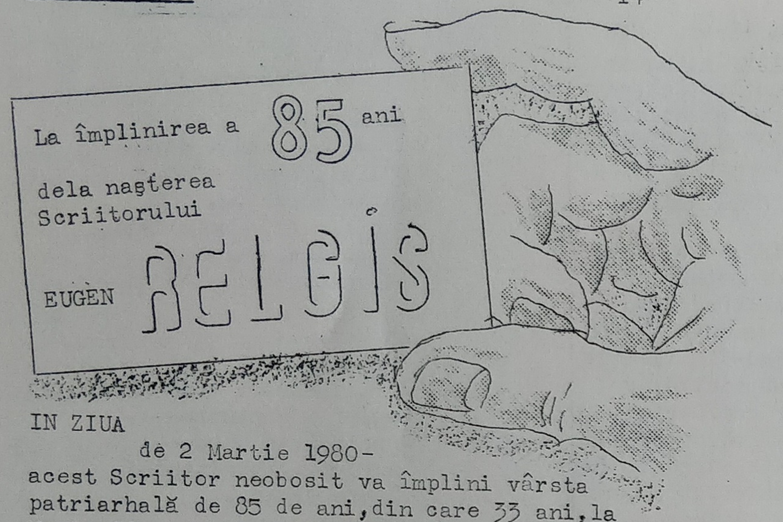

IN ZIUA

de 2 Martie 1980-
acest Scriitor neobosit va împlini vârsta patriarhală de 85 de ani,din care 33 ani,la Montevideo,capitala Statului Uruguai,unde, ca refugiat,continuă să bea din cupa amărăciunii de care toţi Exilaţii avem parte.

Congresul Limbii Române,la cea de a 4-a Sesiune,ţinută în 1976 la Montreal, Canada,sub preşedinţia fostului şi mult regretatului Preşedinte Prof.Universitar,Ing. George Popescu-Botoşani,a luat în considerare opera literară a Scriitorului Eugen RELGIS,definind-o drept contribuţie importantă la patrimoniul culturii româneşti.

Implinirea vârstei de 85 de ani îl găseşte,pe Eugen Relgis,cu condeiul în mână.Recent a dat la iveală un nou manuscris,în limba spaniolă,întitulat:"Ultimele pagini".

La manifestările omagiale organizate la Montevideo şi în alte părţi ale lumii, Congresul Limbii Române se alătură şi înregistrează cu satisfacţie dovezile de preţuire de care se bucură compatriotul nostru.

Transmiţându-i felicitări,îi facem urarea să trăiască ani mulţi şi să vadă cu ochi proprii,în contra stărilor actuale alarmante,împlinirea năzuinţei sale de Pace în lume-obiectiv pentru care în tinereţe şi în prezent,militează cu întreaga sa capacitate intelectuală.

ECOURI DIN PRESA

."VATRA"

No.152.Dec.1979. .."In zilele de 6-8 Octombrie a avut loc la New York,a 7-ea Sesiune a Congresului Limbii Române,organizată de Dr.D.Marin. Tema:"Continuăm să ne iubim graiul străbun şi să luptăm pentru menţinerea lui vie în exil".S'au primit numeroase mesaje de solidaritate.Nume serioase găsim printre participanţii activi,sau cari,fiind prea departe,şi-au trimis doare referatele: preot Tănase,preot Ichim,preot Filip,S.Gârleanu,ing.Cantor,N.Lupan,D.Amzăr,Sergiu Grossu(Interview cu Pan Halipa),ing.Teodoru,prof.Dina Câmpeanu,Georgeta Crainic,Egl. Daschievici,ing.Flavia Cosma, Raul Marian,Teodorescu-Făget, Urwich(Limba română la nord de Cercul Polar),preot Gabriel Ivaşcu,Jean Moscopol şi alţii.Nu vedem însă numele dlui prof Găzdaru. nelipsit dela manifestări de această natură. De ce?"

"..."Dina Lăcătuşu Câmpeanu,"Tendinţa robotizării limbajului,a minţii şi sufletului românesc de către regimul comunist":o lucrare temeinică,duios ţesută,prezentată la Congresul Limbii Române dela New York şi trimisă nouă ca"să fie adusă la cunoştinţa Românilor",dar care,între timp,a apărut altundeva"

"REVISTA MEA"

No.875.28 Ian.1980.din Israel: Anul acesta

Congresul Limbii Române organizat de Românii din exil,s'a ţinult la New York. Printre referatele prezentate a fost şi cel al dlui Raul Marian despre poetul Enric Furtună.Expunerea dlui Marian a făcut o bună impresie şi a fost subliniată cu aplauzele asistenţei.Referentul a fost d.dr.Dumitru D.Marin,care după referat a mulţumit dlui Marian şi a subliniat prejudiciile ce au fost aduse literaturii române prin aplicarea unor dispoziţiuni discriminatorii pentru Evreii cari s'au manifestat pe tărâmul literar.Printre asistenţi s'au numărat d.Liviu Floda,ca reprezentant al lui"Free Europa", publicistul N.Roşu,d.Radu Câmpeanu,venit special dela Paris şi alţi fruntaşi ai Exilului românesc."

In "Micro Magazin"No.94.FEb.1980.a apărut un articol bine scris cu elogii asupra referatului Dnei Dina Câmpeanu la Congresul dela New York şi semnat Gr.C.Congresul Limbii Române este de acord în totul cu elogiile aduse D-nei Câmpeanu,care sunt bine meritate,DAR NU ESTE DE ACORD şi repudiază opiniile autorului asupra altor Referenţi.

Preot N.Tănase.

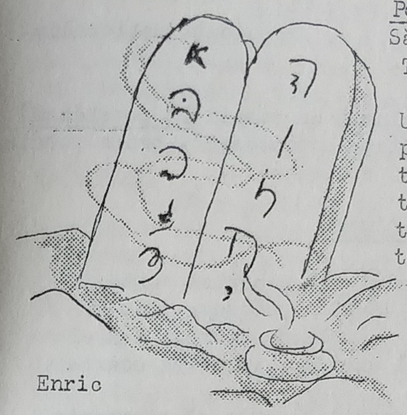

Porunca XI

Să nu uiţi limba Tării de naştere.

Urmând această poruncă îţi cinsteşti neamul şi te cinsteşti pe tine şi familia ta.

Decalogul Pribeagului

Enric

FURTUNĂ

poet, ziarist, romancier, dramaturg.

de Raul MARIAN

ziarist,membru fondator şi membru în Consiliul directiv C.L.R.

Stăpânit

de dileme chinuitoare-cu năzuinţele frânte de prejudecăţi şi evenimente politice neprevăzute,părăseşte,voluntar,pentru a doua oară,ţara natală,prima dată din cauza persecuţiilor rasiale şi a doua oară,de această dată definitiv,din cauza lipsei de libertate-impusă de sistemul practicat în numele dictaturei proletare.

Târziu,la o vârstă înaintată,cu tolba plină de profunde dezamăgiri,Enric Furtună,poposeşte la Sao Paolo,în depărtata Brazilie,unde,după o scurtă pâlpâire de lumină îşi dă sfârşitul obştesc la etatea patriarhală de 84 de ani.

Gândurile,inspiraţiile poetice,oscilaţiile de orientare,încrederea în oamenice de multe ori i-a fost înşelată,romantismul,pledoaria pentru necesitatea recunoaşterei identităţii etnice,modestia ce l-a caracterizat-toate acestea formează un bogat şi variat material beletristic.

Enric Furtună-pseudonim literar pe care i l-a dat Mihail Sadoveanu-s'a născut la Botoşani,în anul 1881,cu numele de Heinrich Peckelman. Cursurile şcolare le-a continuat la Liceul Naţional din Iaşi,unde întâmplarea a făcut ca să-l aibă coleg de clasă pe Mihail Sadoveanu.In memoriile lui Enric Furtună,aflate în manuscris,întitulate: "Bilanţul unui insucces",el menţionează:

"....In clasa V-ea a Liceului Naţional din Iaşi,m'am întâlnit cu Mihail Sadoveanu,care venea dela Gimnaziul din Fălticeni.Inclinarea mea spre versificaţie îşi găsise-era în anul 1897 şi aveam 16 ani-,

în acest găligan blond,cu aparenţă semirurală,semi-haiducească,înţelegere,sprijin şi încurajare.Prietenul meu,căci foarte curând preocupările noastre comune de gând şi simţire ne legară foarte strâns-migălea şi el versuri cu sonorităţi eminesciene,dar încerca şi în proză care numai după puţini ani,avea să-l consacre.Mă număram printre puţinii colaboratori ai unei Reviste literare"Aurora"şi o mimiografia el însuşi.N'au apărut decât câteva numere şi pe cât îmi aduc aminte,contribuţia mea,nu prea bogată,imita pe Cosbuc. Sadoveanu se arăta un critic mai mult sever decât îngăduitor şi insista asupra corectitudinii ritmului şi a rimei.Nu admitea aşa zisele"licenţe poetice". Migala mea ulterioară în ce priveşte versificaţia,lui o datoresc.

In clasa a şaptea şi ultima,prietenul meu îşi făcuse deja un nume,publicând prin proaspetele şi efemerele reviste bucureştene, mai întâi sub numele adevărat,apoi sub pseudonimul M.Z.Cobuz,câteva nuvele şi chiar versuri.-"

După absolvirea liceului,Enric Furtună s'a înscris la Facultatea de Medicină din Iaşi.Obţine diploma de Doctor în Stomatologie-profesie pe care o practică efectiv-la Iaşi,apoi la Bucureşti,unde se mutase în anul 1936-dar fără să renunţe la literatură, în care a pus întreaga sa pasiune.Captivat încă din adolescenţă de limba română,a continuat să o îndrăgească până la sfârşitul vieţii,căci în limba română şi-a scris inspiraţiile poetice şi gândurile de care era obsedat. Poliglot fiind,a tradus în limba română,lucrări din:Goethe,Heine,Rilke,Schiller,Lenau, Chamisso şi alţi filozofi.A tradus şi o poezie de Carmen Sylva,pseudonimul Reginei ELISABETA a României.

Enric Furtună îşi face debutul literar la Revista"Răsăritul"(avea 14 ani) de nuanţă sionistă,condusă de Dr.Steurman-Rodion. In urma influenţei exercitate de Sadoveanu,Enric Furtună se retrage dela "Răsăritul" şi colaborează la reviste literare.Astfel,în anul 1901 Furtună îi trimite lui Sadoveanu o poezie care purta titlul:"Ea moare".Sadoveanu îi răspunde:"poezia mi-a plăcut mult"dar îi schimbă titlul în "Apus de Toamnă" cum de altfel a apărut.Redau textul poeziei.(Furtună avea 20 de ani)

APUS DE TOAMNA

Ea moare!Frânge-ţi mâinile'n durere,
Priveşte-o mut cum moare surâzând,
Dar nu'ntrista senina ei tăcere
Cu vorbe mici şi plânsete de rând.....

./.

Ci roagă-te...Cu ruga'nălţătoare
Se'nalţă lin şi sufletul.-Ea moare!

Stii tu ce sfântă-i clipa de pe urmă?
Si te-ai gîndit ce lume'nchide'n ea?
Fluturător când zâmbetul se curmă
Stii tu ce profanare-i jalea ta?
Te afli'n templu-zi de sărbătoare....
Priveşte-o mut şi'nchină-te. Ea moare.

Cum s'a sfârşit-şi cum din toată viaţa,
Din tot ce-a fost mai mare şi mai sfânt,
Din visul tău rânjeşte-acum povaţa:
Tot ce-i frumos coboară spre mormânt!
Tot ce-i frumos se'nalţă către soare,
Nu blestema,ci'nchină-te!Ea moare!

O vezi,o vezi! N'o pierde din privire....
Cu'n gest uşor te chiamă s'o săruţi.....
Ca cel din urmă semn de despărţire
Apropie-te'ncet,cu paşii muţi,
Sărută-i ochii,gura zâmbitoare,
Sărut-o lung şi'nchină-te....Ea moare!

1904-1907

Enric Furtună colaborează la revista"Semănătorul" condusă de Nicolae IORGA care îi şi corecta câteodată manuscrisele. Colabrarea încetează după ce IORGA află de identitatea etnică a colaboratorului său.

Din anul 1910

devine colaborator permanent la prestigioasa revistă literară"Convorbiri Critice,condusă de Mihail Dragomirescu. Cu prilejul plecării lui Furtună la Berlin,pentru studii de perfecţionare în stomatologie, primeşte o scrisoare de recomandaţie din partea lui M.Dragomirescu. Scrisoarea era adresată lui I.L.Caragiale care se afla în Exil. Impresionat plăcut de vocaţia literară a lui Furtună,Caragiale îl sfătueşte să continue să scrie cu perseverenţă,conform înclinaţiilor şi aspiraţiilor proprii.

1916-1918

In timpul războiului,Enric Furtună este mobilizat şi trimis ca medic la o unitate aflată pe front.

1920.

Comitetul de lectură al Teatrului Naţional din Iaşi primeşte manuscrisul a două piese de teatru scrise de Enric Furtună,cu teme din război.Acestea sunt aprobate şi trecute în repertoriul Teatrului.O piesă cu titlul: "Rechiziţia",după numai trei reprezentaţii este scoasă de pe afiş,deşi a înregistrat succes,iar piesa:"Intre transee",ale cărei repetiţii erau în toiu,este suspendată-,toate acestea ca urmare a manifestaţiilor zgomotoase iniţiate de unii studenţi naţionalişti extremişti.

1922.

Apare volumul de poezii"De pe stâncă" în editura "Viaţa Românească"., prima poezie fiind dedicată soţiei sale.

SONET

Pe-a sufletului meu nescrisă carte
Săpă cândva destinul slove grele.
Azi doar cu greu le descifrez,şi'n ele
-Ca'n luciul unei ape verzi şi moarte

Mă recunosc:copil ce vrea să-şi poarte
Nebunul gând spre ceruri,printre stele,
Cernit de nori,bătut de vânturi rele,
Pân' răsărişi din neguri de departe

Tu,soare nou ce-ai revărsat lumina
Seninul tău chip pe viaţa mea;
Tu,stea de foc ce-ai deströmat hermina
Zăpezii ce pe inima-mi zăcea,

Tu căreia-i închin cu-aceste foi
Tot sufletu-mi,cu cânturi vechi şi noi.

In prefaţa volumului,autorul scrie: "Selecţionată din rodul poetic a două decenii,culegerea de faţă,poartă pecetea unui drum literar,care,obârşind dela "Semănătorul" şi poposind la"Convorbiri Critice" îşi găseşte la răspândtia vremurilor o mai largă albie în"Versuri şi proză"...Expresie sinceră de artă a unui suflet şi a unei constiinţi, poeziile şi poemele acestui,în parte anacronic ,volum păstrează şi în formă şi în inspiraţia lor,ceva din sufletul şi constiinţa diverselor etape ale lungului drum literar... Astfel,lipsa de ton unitar a volumului va fi compensată,poate,de ritmata polifonie a unei vieţi....

1926

apare volumul"Note şi impresii din călătorie".

1927-1933.

continuă cu publicările la ziare şi reviste,dar se concentrează asupra unui roman cu subiect de actualitate,căruia îi dă titlul:"Moletie Jidovul".Editura ce i l-a tipărit,renunţă la difuzare,din cauza precipitării evenimentelor politice,care au determinat aducerea la guvern a unor oameni politici anti-semiţi şi legiferarea de măsuri rasiale.

1940

Apare volumul:"Poemele resemnării"Editura Soccc.Obţine certificat de emigrare în

./.

Palestina,aflată atunci sub mandatul britanic.Se stabileşte la Ierusalim. Aci,scrie poeme cu teme biblice şi ia contact cu coreligionari,intelectuali din Germanii refugiaţi,pe care i-a cunoscut cu mai dinainte ori cu care se afla în corespondenţă.

1945-1955

.Propaganda că în România se va introduce o eră nouă de libertate,bazată pe respectarea deplină a drepturilor cetăţeneşti, fără deosebire de credinţă şi origine etnică, îl face să revină în ţară.Concepţiile sale nu erau adaptabile la directivele şi temele date scriitorilor,colaborarea i-ar fi fost condiţionată,ceeace spiritul liber al lui Furtună nu ar fi suportat.A continuat să scrie fără să publice:piese de teatru,romane, poezii,nuvele.Bineînţeles că acestea au rămas un timp în ţară,căci nu i s'ar fi permis să plece cu ele.Au fost recuperate dela un prieten de încredere.Salvarea manuscriselor a avut loc după moartea autorului..

Enric Furtună

a publicat la ziarele şi revistele care apăreau la Iaşi şi Bucureşti din care menţionez;în ordine alfabetică: "Aurora,Convorbiri critice,Cugetul Liber,Gândul nostru,Insemnări Iesene,Lumea,Mântuirea, Noutatea,Opinia,Pagini Alese,Pagini Libere, Răsăritul,Semănătorul,Umanitatea,etc".

In memoriile sale,Enric Furtună îşi exprimă părerea că nepublicarea operelor sale se datoreşte modestiei şi a unui ghinion care l-a urmărit în permanenţă.Acest insucces"e rezultatul firii mele intime,a modestiei,a marei seriozităţi cu care am considerat arta poetică,a râvnei continue spre mai bine,spre perfecţiune.De aici,ezitările,reluările,întârzierile mele supra manuscriselor,nepublicarea lor,rămânerea lor în tartaje,în umbra necunoaşterii,conchide,cu umbră de amărăciune,Enric Furtună,doctor în medicină,mare iubitor de limba română,literat prin vocaţie.

A încetat din viaţă în anul 1965.

Evocându-i străduaniile pentru îmbogăţirea literaturii române,nu am făcut decât un gest de admiraţie postumă,ce pe drept,cred,că i se cuvine.

Raul MARIAN
Toronto,Canada.

Referatul de mai sus,

a fost citit la a 7-ea Sesiune a Congresului Limbii Române,la New York în Octombrie 1979.

Printr'aceasta,Dl Raul MARIAN face cunoscut vorbitorilor de graiu românesc în Pribegie şi în toată lumea,un îndrăgostit de limba română,care în ciuda vicisitudinelor vremii în care a trăit,A DOVEDIT că-şi iubeşte ţara de nastere.

Rev.N.T.Tănase.

./.

CAVALERUL CATRE LUNA

poem de
Constanţa Marin.NEW YORK.

Te-am păcălit cu titlul,Lună!
Nu-ţi fac nici curte,nici poem.
Nu am nici flori,nici dispoziţii
de trubadur
sau de bancher,
îndrăgostit de minerale,
de gogoşele siderale-
şi devenit brusc,
voiajeur.

Nu,nu clipi nervoasă,doamnă!
din ochiu-ţi cosmic,strengăresc.
Stiu că eşti contrariată
că cu,un Pământean oricare,
în loc să vin cu madrigale,
cu lacrimi,
visuri,
sau parale,
la poala rochiei matale-
cu degajare îţi vorbesc.

Nu-mi arăta nici carneţelul
de bal,pe care îl posezi.
Cu mii de fişe şi dosare,
în care preoţi şi poeţi
ţi-au dat profesii de credinţă,
naive declaraţii,
versuri,
rol protector,
sau omucideri-
profil de vacă
sau zeiţă.

Nu te ofensa,coniţă!
Stiu chiar mai mult....
..Nu şopti"Vai!"
Căci n'am să fac duel cu Coşbuc,
Flaubert,
Rostand
sau Minulescu,
pentru galanterii în versuri,
scrise pe-al tău evantai.
..Mai ştiu şi mituri din Ellada;
din Summer,
din Egipt
şi Maya...
Tronai pe postament de aur,
cu adumbriţi ochi de cochetă,
la Babylon,
în Yukatan,
Athena,Luxor şi Kopan-
în grele fumuri aromate
de santal,
ambru
şi haşiş-

mințind că le vei da recolte,
mai multă minte,
capre, miere-
când tu-
din fildeș și cinism-
primeai aperitiv de sânge,
aur
și onyx,
ca bacșiș.

...Ce vreau?
Să-ți smulg, Lună, voaleta
și recuzita mincinoasă,
cu care duci de nas planeta,
de-atâtea zeci de mii de ani.
In fond, cine te-a cocoțat acolo
nu e nici templul din Egipt,
nici Zeus,
nici Flamarion,
nici dracul.
Ai fost născută'n gestul sfânt,
în care-a fost creiat și omul;
El, Dumnezeu te-a pus acolo-
să fii o candelă a Terrei.
Ca prin lumina ta să vadă,
ce e nedrept pe fața sferei.

....Dar ți-ai uitat menirea, doamnă;
ne-ai tot văzut pe noi din cap,
și te-ai crezut, subit, zeiță.....
Din voluptăți de temenele,
din prostie,
vanitate,
viciu,
sete de putere-
ai asistat torturi de gloate,
participând placid la ele.

...Nu m'amenința cu zâmbet
de metal nobil și straniu.
Stiu c'ascunzi în sân, cocheto!-
diamante,
investiții,
energie
și uraniu.
....Nu mă sperii de cocleală....
Adevărul, Lună, i-unul:
ești tarabă siderală!
Preocupată păcătoasă!
Decor în decapitare!
Fascinație de cobră,
anestezziind popoare!
.....
...Fostă candelă divină!
...Lumină escamotată!
...Broșă'n Capela Sixtină-
vivandieră'iad,
mascată.....

...Asta-i tot, "coniță" Lună-
care n'ai nici chiar pudoarea
să invoci vreo fentă'n mare,
ca să-ți ascunzi fața'n valuri.
...Zâmbești candid, mai departe,
spre Pământul masacrat,
bagatelizând icoane,
robi sub Marx,
terori,
calvaruri-
primind donații de sânge,
bacșișuri sacerdotale,
iar dela poeți-
iluzii
insomnii
și madrigale.

Constanța Marin.
citită la a 7-ea Sesiune a C.L.R. la New York în Octombrie 1979.

JIND

Uneori, noaptea, dintre ziduri severe
fur prin poarta de fer, printre gratii
o sdreanță de stradă sau câte-o muiere
cu gura mai rogie decât o mușcată.

Ah! o beție'ntr'o crâșmă uitată
un haimanlâc pe chei, până'n zori,
și dragostea ridicată de subțiori
și'mbrățișată, mușcată....

Seara, sub mâna ce vrea să alinte
pâinea de orz și tărâță
svâcnește viu, ca o țâță
neagră, fierbinte...

Dar nu! Celula asta murdară
mă strânge de gât, mă sugrumă...
Noapte, sorbi-ți-aș drojdia amară
și carnea ta rece, de spumă!

Aș trage o dușcă pe beregată
de libertate și de lumină
ca un trăscău care'mbată
ca o prăștină.

Năuc, prin vizetă ochiul urmărește
ca din străfundul unei gropi
cum domnișoara lună scâncește
siluită de plopi.

Poezii din închisori.
scrijilite pe zid cu acul sau scrise cu sânge pe pereții blestematului Aiud.

"Din lut frământ o cărămidă
Si suflet torn în inimă de lut
Că neamul meu e azi bătut
De vremi și ros de pălămidă.

Valeriu Cârdu.

MESAGII

primite sau citite la Congresul Limbii Române, sesiunea a 7-ea. New York. Oct. 1979.

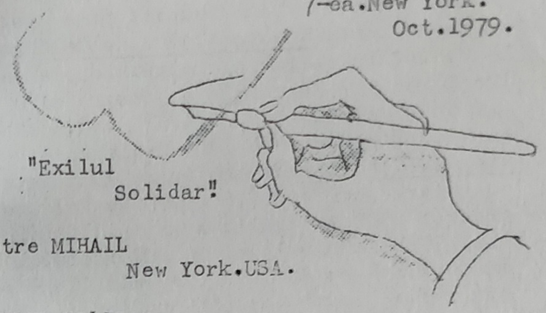

"Exilul Solidar"

Petre MIHAIL
New York. USA.

EXILUL SOLIDAR

, publicație de luptă din exilul românesc, transmite CONGRESULUI LIMBII ROMANE din New York, din partea colaboratorilor, susținătorilor și a mea, sincerile urări de reușită și trăire.

Imi permit să adaug: Congresul Limbii române nu este numai o simplă formă în care se vorbește românește, sau numai un strigăt de alarmă ca: "ne piere graiul românesc"; ci, Congresul Limbii Române, prin fondatorii lui a pus bazele unei asociații românești care poate uni pe Românii de pretutindeni. Este cea mai nimerită formă de unire în Exil, deoarece Congresul Limbii Române nu aparține vreunui partid politic, ci este o asociație de cultură sau de menținerea graiului românesc, dar și de luptă anti-comunistă.

Aceasta este organizația ce trebue Exilului, pentru unirea tuturor Românilor de pretutindeni, în aceiași limbă și aceiași luptă: LIMBA ROMANEASCA și LUPTA ANTICOMUNISTA. In plus, la menerea Graiului Românesc și la lupta împotriva comunismului trebue să ia parte și chiar să fie membri nu numai intelectualii și cărturarii exilului românesc, ci și ceilalți Români ce fac parte din comunitatea românească, deoarece Graiul Românesc este al tuturor Românilor din țară și de pretutindeni.

Așa dar, la Congresul Limbii Române, să fie invitați toți oamenii de bună credință, adică toți Românii ce-și iubesc țara lor de baștină și o vor vindecată de cangrena comunistă și cred în morala creștină. Si avem destui Români în acest Exil sau în comunitatea românească care stau deoparte, fie că nu au luat cunoștință de această frumoasă și necesară Instituție fie "că nu sunt băgați în seamă", așa cum spun ei. Fiecare poate aduce aportul lui, așa cum l-a adus Moș Ion Roată, la Unirea Principatelor Române.

In Congresul Limbii Române, toți oamenii sunt la fel, Români, dar în situația în care se află țara noastră românească, precum și infiltrațiile de propagandă comunistă în lumea liberă, nu tot ce are nume românesc și spune că-i Român, poate să se infiltreze în Congresul Limbii Române, venind cu comunicări care nu au nici o legătură cu obiectul Congresului.

In Congresele trecute au fost acceptate subiecte, ca de exemplu: "Nadia Comănici", care chiar prin succesul ei, nu are nici o legătură cu Exilul sau cu CONGRESUL, ci numai cu partidul comunist ce asupregte Tara Românească, fiind spălată la creer, dealtfel așa cum a declarat după succesul ei: "Ceaușescu, părintele iubit al poporului român și dacă nu ar fi partidul comunist, nu ar fi avut ocazia să aibă acest succes al ei". Si au fost și alte subiecte, pe cât de neinteresante, pe atât de scăldate.

Doresc ca membrii Congresului Limbii Române să adopte o moțiune și aceasta chiar în Statut ca, numele Congresului Limbii Române să rămână așa cum a fost fondat, cu nici un fel de adăogire cum s'a făcut la Montreal de "gândire" sau de "gândiriști". Cei ce încearcă o astfel de schimbare, ori sunt influienați, ori intenționat vor să schimbe fața Congresului Limbii Române. Ce este această încercare de a schimba numele Congresului Limbii Române, în "Congresul limbii și gândirii române". Dacă vă veți uita prin "scânteia", fituica comunismului din RSR, veți vedea scris că tot ce se face este din "gândirea tov. Ceaușescu". Sau acei "gândiriști" dela Paris din care face parte și confratele unora, Goma, nu sunt altceva decât dizidenți ai partidelor comuniste, anarhici și alte lighioane de acest soi.

Dacă va necesita o schimbare, aceasta să se facă de către membrii Biroului Congresului și cu aprobarea generală a Congresului.

Am credința că așa cum s'a adoptat linia Congresului Limbii Române, această Instituție va fi singura capabilă să unească pe Românii de pretutindeni, fără discordie, fără bisericuțe politice, ci numai menținerea graiului românesc și lupta anticomunistă.

Lupta anticomunistă nu este politică.

Petre MIHAIL.

Un vajnic anticomunist și luptător care jerfește totul pe altarul românismului, Dl. Petre Mihail prin C.L.R. unde este membru în Consiliul Directiv aduce un aport mare și pilduitor în rândurile îndrăgostiților de Graiul românesc, cu care luptă pe meterezele Exilului pentru reînvierea neamului nostru chinuit, secătuit de vlagă, sub cisma uneltelor Satanei; comunismul pierzător de suflete.

ŞTIRI

din Lumea românească.

SECTIILE locale ale Congresului Limbii Române sunt cheia de boltă a acestei Instituţii a Exilului care veghează şi ajută ca Graiul românesc să fie şi să rămână viu printre Românii din afara Hotarelor ţării româneşti.Fără ele,Congresul se limitează la şedinţa anuală care deşi impresivă nu este de ajuns.Deaceea punem la inima Românilor de pretutindeni care ajtă Congresul să împlinească aceste doruri,să se organizeze în Secţii locale C.L.R.Statutele se pot obţine dela Secretariatul General: Rev.Nicolae T.Tănase:42 Palomino Cres.WILLOWDALE, Ontario,Canada.M2K 1W3.Tel:(416) 223-4579. Alte informaţii se găsesc în"Troiţa" care fiind la dispoziţia C.L.R.ului ţine legătura între membrii săi şi face cunoscută în lumea românească din Pribegie:linia,ţelurile şi referatele,mesagiile şi comunicările dela diferitele Sesiunii ale Congresului. Pentru ca Instituţia şi "Troiţa" să trăiască şi să împlinească rosturile pentru care au fost creiate avem nevoie de ajutorul cititorilor:cotizaţia anuală de $12.USA pentru CLR şi un ajutor băneşc cât de modest pentru "Troiţa".Cotizaţia se trimite Casierilor respectivi sau celor locali,iar ajutorul pentru "Troiţa" pe adresa editorului ei:Rev.Tănase.

IN CANADA

activează:Secţia MONTREAL.P.Q.:Preşedinte:Prof.Teodor Crainic,Vice Preşedinte: Ing.Traian Vasiliu.La una din sesiunele acestei Secţii s'au ascultat:Interviewul lui Pan Halipa luat de Dr.Sergiu Grossu şi poemul"Litera" de Dr.Sergiu Grossu.S'au făcut comentarii,s'au citit şi alte lucrări şi entuziasmul participanţilor a fost mare.Secţia activează şi la Ora românească de Radio din Montreal,prin D-na Georgeta Crainic-Vice-Preşedintă Canada care la 5 Februarie ac.a vorbit despre activitatea Congresului Limbii Române. In numărul viitor al"Troiţei" vom reda cititorilor această emisiune românească la Radio.

Secţia KITCHENER,

a avut şi ea câteva sesiuni în care s'a ascultat comunicarea lui URWIGH din Munchen:Limba Română dincolo de Cercul Polar, poemul"Litera"

de Dr.Sergiu Grossu şi alte mesagii şi comunicări cu comentariile respective.

SECTIA TORONTO

a fost ocupată până peste cap cu organizarea Spectacolului de Gală românesc la T.V.47 Multilingual Television,carea avut loc Sâmbătă 9 Februarie şi despre care raportăm în pagina 10 a "Troiţei"No.66.Acum organizăm:Ora românească la televiziune:The Romanian T.V.Programm"Consiliu de Administraţie, colectare de Fonduri,adunare de Talente prin crearea unei Asociaţii a Artiştilor din România. Publicăm mai jos textul Apelului lansat cu ocazia Spectacolului de Gală din 9 Februarie 1980: "Doamnelor şi Domnilor,

Artiştii români din Ontario,ar dori să se organizeze într'o Asociaţie strict artistică şi profesională.

Credem că a sosit timpul,când Artiştii români din Străinătate,în special aceia din Canada,să ne prezentăm în mod profesional,în faţa Dumneavoastră şi a publicului Canadian.

Toţi Artiştii,născuţi în România sau în Străinătate sunt invitaţi să facă parte din această Organizaţie a Artiştilor Români.

Sunt multe talente care ALTFEL se pierd.

Această Asociaţie se va ocupa de arta folclorică şi modernă românească.

Noi vom sta la dispoziţia tuturor Organizaţiilor româneşti care ne vor solicita.

Vrem să ne prezentăm în faţa Dumneavoastră şi a Copiilor Dumneavoastră la nivelul cel mai înalt al artei româneşti.

Cei interesaţi sunt rugaţi a lua contact cu:

Dna Ing.Flavia COSMA Tel:(416) 292-8895
Dl Stefan CIOTLOS Tel:(416) 925-9154.
1108 Yonge Street.Toronto,Ontario,Canada. M4W 2K1.

Sunt invitaţi să facă aprte din această Organizaţie a Artiştilor Români:actori,muzicieni,dansatori,cântăreţi,pictori,sculptori, arte grafice,scriitori,poeţi,etc.

S'ar zice :încă o Asociaţie în câmpul atâtor Asociaţii existente şau defuncte din Pribegie.E adevărat.DEPINDE însă de membrii fiecărei Asociaţii s'o menţină VIE şi ACTIVA prin străduniile şi eforturile lor de fiece zi.Câţi nu s'au aşteptat,ba mulţi au chiar dorit-o ca:Festivalurile de Primăvară şi Toamnă să moară şi sunt vii şi mândre de activitatea lor în al unsprezecelea an dela înfiinţare la Kitchener;Congresul Limbii Române în al 8-lea an şi să nu vă miraţi când vom sărbători după ani grei şi dificili de eforturi:10 ani dela înfiinţarea Orei româneşti de Televiziune. Pentru aceasta,Asociaţia Artiştilor e necesară.